

Näitä asioita selostettiin sitäpaitsi jatluvasti puoluelehdissä.

Puolue otti tällä kertaa myös filmin vaalipropagandavälineekseen. Se valmistutti lyhytfilmin "Kansa nousee", jota esitettiin useilla paikkakunnilla siitä huolimatta, että Elokvateatterien omistajain liitto juuri vähää ennen vaaleja kieltäytyi esittämästä vaalipropagandaelokuvia. Järjestelyjen tietä saatiin kuitenkin tilaisuus filmin esittämiseen jossakin määrin, vaikka suunnitelmia ei tässä suhteessa voitukaan kokonaisuudessaan toteuttaa. Mainostarkoitus tuli joka tapauksessa huomattavalta osalta saavutettua sen johdosta, että kommunistien ja pervareiden yhteisestä päätöksestä elokuvatarkastus poisti tärkeimmät kohdat elokuvasta aiheuttaen tällä menettelyllään sensatiota. Lisäksi esitettiin n. 40:ssä elokuvateatterissa eri osissa maata diapositiivilevyjä varustettuna "Jo riitti - kansa nousee"-tunnuksella.

Vaalitilaisuudet.

Vaalijuhlia tai muita vaalitilaisuuksia järjestettiin piiritomikuntien tekemien ilmoitusten mukaan n. 3.200, ja niissä oli yleisöä n. 100.000 henkilöä.

Puolueen pää-äänenkannattajaa sekä piirilehtiä levitettiin vaalimainostarkoituksessa yhteensä vähän yli 1.000.000 kpl. a.o. piirijärjestöjen alueilla.

Keskeistä huomiota kiinnitettiin ns. henkilökohtaiseen vaalivalistustoimintaan. Tätä silmälläpitäen ja varmuuden lisäämiseksi sekä nuoremman vaalityöohjaajapolven kouluttamiseksi järjesti puolue Työväen Akatemiassa 7-16/7 erityiset vaalityöohjaajakurssit, joilla annettiin 72:lle eri osista maata kerääntyneelle puoluejäsennelle opetusta vaalilain ymmärtämisessä ja vaaliteknillisten kysymysten hoitamisessa, propagandakysymyksissä ja eräissä kunnallisissa ohjelmakysymyksissä. Suunnitelmaan kuului lisäksi, että piireissä järjestetään vastaavanlaisia kursseja valistuksen laajentamiseksi, mutta käytännöllisistä syistä jäi niiden toimeenpaneminen kuitenkin vähiin. Täten voitiin joka tapauksessa tehostaa puolueasiamiesverkoston käyttöä ja täydentämistä uusilla puoluejäseneillä. Kokemus on osoittanut, että niillä paikkakunnilla ja seuduilla, missä puolueasiamiesverkosto on saatu luotua nopeimmin, ovat myöskin vaalien tu-

lokset olleet parhaimmat ja sosialidemokratialliset edullisimmat.

Tulokset kunnallisvaaleissa saavutetuista äänimääristä ja edustajapaikoista seuraavat liitteenä toimintakertomusta.

IV. Järjestö- ja kasvatustoiminta.

1. Vleistä.

Vuoden 1947 alkuosan järjestötoiminta keskiytyi etupäässä edellisen vuoden syksyllä aloitetun "Taistelevan Sosialidemokratian Tien" jatkamiseen ja kunnallisvaalien ennakkovalmentautumiseen.

Toiminnan luonteesta johtuen ei ollut kertomusvuonna mahdollista suorittaa puolueen toimesta perusteellista kentällä tapahtuvaa aatteellista peruskoulutusta. Sitävastoin kiinnitettiin erikoista huomiota kentän taisteluverkoston, puolueasiamiesten, koulutukseen käytännöllisissä taistelutehtävissä.

Perusjärjestöjen kasvussa on tapahtunut ilahduttavaa kehitystä. Myöskin kunnallisjärjestöjen luku on lisääntynyt. Piirijärjestöistä saatujen arviolaskelmien mukaan pitäisi jäsenmäärän lisääntyäkin olla, mutta piirijärjestöjen tilitykset kulkevat niin paljon myöhässä, että tilitysten mukaan vielä toimintakertomusta kirjoitettaessa esiintyy tilastossa huomattava jäsenmäärän kato. Mainittakoon, että tällä hetkellä on vielä eräiltä piireiltä tilittämättä v. 1946 jäsenveroja, joten allaolevasta taulukosta ei käy selville todellinen jäsenmäärä.

Puolueen jäsenmäärän kehitys vuosineljänneksittäin
v. 1944 IV nelj. lähtien.

	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.
V. 1944				23.329 jäs. 4.999 vap.jäs.
V. 1945	68.926 jäs. 907 vap.jäs.	68.210 jäs. 1.195 vap.jäs.	51.243 jäs. 876 vap.jäs.	63.242 jäs. 944 vap.jäs.
V. 1946	58.611 jäs. 954 vap.jäs.	59.377 jäs. 1.063 vap.jäs.	59.600 jäs. 1.317 vap.jäs.	62.478 jäs. 1.343 vap.jäs.
V. 1947	61.412 jäs. 1.163 vap.jäs.	64.493 jäs. 1.106 vap.jäs.	58.869 jäs. 1.165 vap.jäs.	60.231 jäs. 1.247 vap.jäs.

T a u l u k k o
järjestöjen lukumäärän kehityksestä sodan jälkeen.

	1944	1945	1946	1947
Yhdistykset	1.004	1.152	1.273	1.436
Kunnallisjärjestöt	124	134	141	155
Yhteensä	1.128	1.286	1.414	1.591

Kommunisteille menetetyt
yhdistykset ja työväentalot.

Kertomusvuoden kuluessa ei asiallisesti enää menetetty ainoatakaan yhdistystä tai työväentaloa kommunisteille. Sitävastoin saatiin takaisin muutamia aikaisemmin menetettyjä taloja. Allaolevasta luettelosta selviää lähemmin tilanne näistä yhdistyksistä.

Eräiden yhdistysten kohdalla esiintyvä maininta 1947 johtuu siitä, että ne ovat juriidisesti eronneet vasta 1947, mutta asiallisesti jo edellisinä vuosina.

L u e t t e l o

v. 1944 IV nelj. ja sen jälkeen SKDL:oon liittyneistä yhdistyksistä
(x:llä merkityillä työväentalo)

N i m i	Liittymisaika
x Ahtialan Työväenyhdistys	1946
x Askaisten Työväenyhdistys "Raivaaja"	10/2 -46
x Espoon Työväenyhdistys "Rannikko"	31/8 -47
x Etelä-Vesannon Sos.-dem. Työväenyhdistys	1946
x Evijärven Lahdenkylän Työväenyhdistys	1946
x Evijärven Särkijärven Sos.-dem. Työväenyhdistys	1946
Halunan Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
x Heinosniemen Työväenyhdistys	1945
x Hirvihoen Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
x Hunsalan Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
Itä-Keuruun Työväenyhdistys	2/6 -46
Itä-Suonenhoen Sos.-dem. Työväenyhdistys	1/4 -45
x Jokisivun Työväenyhdistys	1946
x Mynämäen Sos.-dem. Työväenyhdistys "Säde"	1946
x Mäkiäisten Työväenyhdistys	1946
Mämmenkylän Työväenyhdistys	1946

x Juurikorven Työväenyhdistys	1946
x Juvan Pohjoinen Työväenyhdistys	26/5 -46
Kasiniemen Työväenyhdistys	1946
x Kauhavan Sos.-dem. Työväenyhdistys	1946
x Kaukjärven Työväenyhdistys	17/2 -46
Keljon Työväenyhdistys	1946
Kemin liitosalueiden Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
x Kempeleen Sos.-dem. Työväenyhdistys	3/2 -46
x Kerkkoon Työväenyhdistys	1945
Kerälänkylän Sos.-dem. Työväenyhdistys	1946
x Kilvakkalan Työväenyhdistys	22/8 -46
x Kiuruveden kk:n Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
x Kokemäen Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
Kuhnustan Sos.-dem. Työväenyhdistys	1946
x Kurkimäen Sos.-dem. Työväenyhdistys	20/5 -45
x Kynsiveden Työväenyhdistys	25/2 -45
Kytäjän Työväenyhdistys	1945
x Laidinmäen Sos.-dem. Työväenyhdistys	25/2 -45
x Laitialan Työväenyhdistys	9/2 -47
Lakaluoman Sos.-dem. Työväenyhdistys	15/3 -46
x Latovainion Työväenyhdistys	22/12 -46
x Lattomerén Työväenyhdistys	1946
Lauttakylän Työväenyhdistys	1946
x Lielahten Työväenyhdistys	1945
x Luopioisten kk:n Sos.-dem. Työväenyhdistys	1947
x Luopioisten Työväenyhdistys "Taisto"	1946
x Malminseudun Työväenyhdistys	18/6 -45
x Marjoniemen Työväenyhdistys	1945
x Mellilän Työväenyhdistys	1945
x Mietoisten Työväenyhdistys	30/6 -46
x Mouhijärven Itäinen Työväenyhdistys	1946
Muhoksen Sos.-dem. Työväenyhdistys	1947
Mustinlahden Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
x Mynämäen Sos.-dem. Työväenyhdistys "Säde"	1946
x Mäkiäisten Työväenyhdistys	1946
Mänmenkylän Työväenyhdistys	1946

x Mäntyperän Työväenyhdistys	1946
Nikaranperän Työväenyhdistys	11/8 -46
x Ollilan Työväenyhdistys	30/5 -46
x Oravais Svenska Arbetarförening I	1946
x Paattisten Työväenyhdistys I	1946
Padasjoen Arrakosken Työväenyhdistys	1945
x Palikkalan Työväenyhdistys	31/5 -46
x Pappisten Työväenyhdistys	2/2 -47
Patrikan Työväenyhdistys	1945
x Perttulan Työväenyhdistys	8/4 -45
x Perälän Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
Pielaveden Säviän Työväenyhdistys	15/4 -45
x Pielisensuun Työväenyhdistys	22/3 -45
x Pitkäjärven Työväenyhdistys	1946
Pohjois-Iin Työväenyhdistys	9/6 -46
Pohjois-Suonenjoen Työväenyhdistys	2/2 -47
x Punkalaitumen Työväenyhdistys	1945
Puodinkylän Työväenyhdistys	1945
x Pusulan Ikkalan Työväenyhdistys "Valo"	1945
Putaan Työväenyhdistys "Sisu"	25/5 -46
x Raition Työväenyhdistys	1945
Runnin Sos.-dem. Yhdistys	1945
x Ruukin Sos.-dem. Työväenyhdistys	1946
Ruvaslahden Työväenyhdistys	1946
x Sahalahden Työväenyhdistys "Toivola"	1945
x Savonrannan Työväenyhdistys	29/4 -45
Siilinjärven Sos.-dem. Työväenyhdistys	2/2 -47
x Silvola Sos.-dem. Työläisnuorisoseasto	1945
Sos.-dem. Työväenyhdistys "Koitto"	11/8 -46
Suodenniemen Sos.-dem. Työväenyhdistys	1947
x Suojoen Työväenyhdistys	10/5 -45
x Suolahden Mäkkylän Työväenyhdistys	1945
x Syvinkisalmen Työväenyhdistys	1945
Syvärilän Työväenyhdistys	1945
Syväsnien Työväenyhdistys	1946
x Säämingin Juvola Työväenyhdistys	14/4 -46

x Taalintehtaan Työväenyhdistys	8/9 -46
x Teuvan k:n Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
x Tirvan Työväenyhdistys	6/3 -47
x Tuorilan ja Järvenpään Työväenyhdistys	1945
x Työväenyhdistys "Eteenpäin", Vilppula	1946
Vaaraslahden Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
x Vaimaron Työväenyhdistys	7/9 -47
Vaskijärven Työväenyhdistys "Itu"	1945
x Vehmaisten Työväenyhdistys	1946
Vesikansan Työväenyhdistys	1946
x Vieremän Sos.-dem. Työväenyhdistys	1945
x Virtain Työväenyhdistys	1945
Vuolijoen Työväenyhdistys	1946
x Vääksyn ja Anttonpellon Työväenyhdistys	1945

2. Piirijärjestöt.

Piirijärjestöjen organisatiossa ei ole tapahtunut muutoksia.

Piiritoimistot ovat sijainneet seuraavissa piirien keskuspaikoissa:

Uudenmaan l. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Helsinki, Paasivuorenkatu 5, p. 72 493.

Turun l. et. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Turku, Eerikinkatu 30, p. 14 405.

Satakunnan Sos.-dem. Piiritoimikunta, Pori, Annankatu 13, p. 10 58.

Hämeen l. et. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Hämeenlinna, Raatihuoneenkatu 16, p. 23 73.

Hämeen l. pohj. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Tampere, Hallituskatu 19, p. 41 28.

Kymen l. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Kotka, Kotkankatu 7, p. 8.

Lappeenrannan Alip. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Lappeenranta, Snellmaninkatu 10, p. 339.

Mikkelin l. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Mikkeli, Vuorikatu 11, p. 561.

Kuopion l. länt. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Kuopio, Tulli-

portinkatu 17, p. 23 59.

Kuopion l. it. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Joensuu, Työväentalo, p. 21 49.

Vaasan l. it. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Jyväskylä, Väinönkatu 7, p. 14 23.

Vaasan l. et. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Seinäjoki, Työväentalo, p. 727.

Vaasan l. pohj. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Kokkola, Työväentalo, p. 12 98.

Oulun l. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Oulu, Toivonniemi, p. 49 73.

Lapin l. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Kemi, Kaivokatu 6, p. 5 34.

Suomen Ruotsalainen Työväenliitto, Helsinki, Paasivuorenkatu 3, p. 72 370.

Kajaanin Alip. Sos.-dem. Piiritoimikunta, Kajaani, Kalliokatu 10, p. 717.

Kalajokilaakson Sos.-dem. Alipiiritoimikunta, Ylivieska, Kalajokilaakson Osuusliike.

Piirisihteerien vaihdoksia sattui kertomusvuoden aikana melkoisesti. Entinen piirisihteerä toimi seuraavissa piireissä: Satakunnan vlp. (Jukka Aaltonen), Hämeen pohj. vlp. (Kustaa Alanko), Lappeenrannan alipiiri (Rudolf Knuutinen), Mikkelin vlp. (Kullervo Lindman), Kuopion länt. vlp. (Antti Pennanen), Kuopion it. vlp. (Toivo Pyörtänö), Vaasan et. vlp. (Pentti Tenkula), Oulun vlp. (Eino Torkkeli), Lapin vlp. (Erkki Kuopila) ja Suomen Ruotsalainen Työväenliitto (Gunnar Henriksson). Uudenmaan vlp. v.t. sihteeriksi valittiin 20.10. kuolleen Aarne Veikkolaisen tilalle Erkki Väre, Turun et. vlp. 1.1. eronneen Yrjö Heleniuksen tilalle Armas Salovirta, Hämeen et. vlp. 16.5. puolueen matka-asiamieheksi siirtyneen Vihtori Lahden tilalle Mauno Arjavirta, Kymen vlp. 16.12. eronneen Erkki Törösen tilalle Reino Kajanmaa, Vaasan it. vlp. 1.8. eronneen Arvi Suurosen tilalle Arvo Ahonen, Vaasan pohj. vlp. 1.1. eronneen Pekka Martinin tilalle Simo Hakala, Kajaanin alipiiriin 1.6. eronneen Eino Kokkosen tilalle Johan Tuupainen. Kalajokilaakson alipiirin sihteerin tehtäviä on hoitanut Voitto Kuittisen jälkeen tammikuusta alkaen E. Lehtinen ja hänen jäl-

keensä toukokuusta alkaen Eino Vierimaa. Viimeksimainittu piirisihteerin toimi on hoidettu sivutehtävänä.

3. Neuvottelutilaisuudet.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin 9 eri neuvottelutilaisuutta. Tammikuun 3 pnä kutsuttiin piirisihteerit ja puolueen toimitsijat neuvottelutilaisuuteen, helmikuun 2 pnä neuvoteltiin liike- ja henkisen työn tekijäin kanssa, helmikuun 11-12 pnä oli piirisihteerien ja puolueen toimitsijain yhteinen neuvottelutilaisuus, helmikuun 15 pnä järjestettiin sosialidemokraattisten sanomalehtien päätoimittajille informatio- ja neuvottelutilaisuus, helmikuun 18 pnä käsiteltiin sosialisointikysymystä tilaisuudessa, johon oli kutsuttu ammattiyhdistysjaosto, sosialisointikomitean sos.-dem. jäsenet, puolueen toimitsijat ym. Huhtikuun 15-16 pnä pidettiin Tampereella kunnallisjärjestöjen vakinaisten toimitsijain neuvottelukokous, toukokuun 13-14 pnä pidettiin piirisihteerien ja puolueen toimitsijain yhteinen neuvottelutilaisuus, syyskuun 17-18 pnä järjestettiin neuvottelutilaisuus, johon kutsuttiin piirisihteerit, piirilehtien päätoimittajat, puolueen toimitsijat, sosialidemokraattiset kansanedustajat, nais-, nuoris- ja raottiusliittojen toimitsijat ja sosialidemokraattisia ammattiyhdistysmiehiä. Lokakuun 22 pnä pidettiin piirisihteerien ja a-miesten neuvottelut.

4. Matka-asiamiehet.

Kertomusvuoden aikana oli puolueen palveluksessa kolme matka-asiamiestä, jotka toimivat puolueen yleisjärjestäjinä toimintaalueenaan koko maa. Heistä oli Vilho Salo jo edellisenä toimintavuotena astunut toimeensa, Vihtori Lanti siirtyi ko. toimeen 16.5. jätettyään Hämeen l. et. vlp. piirisihteerin tehtävät ja Tauno Liljeroos siirtyi ammattiyhdistysjaoston palveluksesta puolueen yleisjärjestäjäksi 1.7.1947.

5. Tiedoitustoiminta.

Tiedotusjaosto perustettiin 15.11. ja ryhtyi heti toimintaan tiedoitussihteeriksi A-jaostosta siirtyneen Viljo Kuukkasen johdolla. Jaosto on jakanut puolueen jäsenille erilaisia tiedoituksia poliittisen ja ammattiyhdistysliikkeen tilanteesta.

6. Propagandatoiminta.

Puolueen propagandatoiminta jatkui jo edellisellä vuotena aloitetun Taistelevan Sosialidemokratian merkeissä. Kertomusvuoden aikana läpikäytiin sen II, III ja IV vaihe. T.S. II vaiheen tunnuksena oli jäsenhankinnan ja järjestötoiminnan tehostaminen. Sitä silmälläpitäen järjestettiin piirien, kunnallisjärjestöjen ja yhdistysten keskeiset kilpailut samoin kuin myös henkilökohtaiset kilpailut. Näiden. Näiden voittajaluettelo on jällempänä.

T.S. III vaiheen tunnuksena oli valonjuhlut, t.s. kesä-, piiri- ja maakuntajuhlien järjestely ja vietto.

T.S. IV vaiheen toiminta keskittyi kokonaan kunnallisvaalitaisteluun.

T.S. II vaiheen kilpailupalkinnot:

1. sarjassa (Piirit):

I palkinto	15.000:-	Uudenmaan piiri
II "	12.000:-	Kuopion it. piiri
III "	8.000:-	Turun et. piiri
IV "	5.000:-	Satakunnan piiri

2. sarjassa (Kunnallisjärjestöt):

I palkinto	10.000:-	Turun Kunnallisjärjestö
II "	7.000:-	Joensuun Piellisensuun Kun.järj.
III "	5.000:-	Riihimäen Kunnallisjärjestö

3. sarjassa (Yhdistykset):

I palkinto	5.000:-	Nummelan Ty.
II "	4.000:-	Joensuun Toveriseura
III "	3.000:-	Kelkkalan Ty.
IV "	3.000:-	Jämsänkosken Ty.

4. sarjassa (Henkilökohtaiset):

I palkinto	Oslon matka	Aarne Veikkolainen
II "	- " -	Toivo Pyörtänö
III "	- " -	Armas Salovirta
IV "	- " -	Erkki Kuoppala
V "	- " -	Johannes Koikkalainen
VI "	- " -	Jukka Aaltonen
VII "	- " -	Lauri Taskinen

8. Kasvatustoiminta.

V a a l i t y ö o h j a a j a i n k u r s s i pidettiin Kauniassa, Työväen Akatemiassa 12-16.7. Sen tarkoituksena oli, kuten nimikin osoittaa, valmentaa vakinaisia puoluetoimitsijoita edessäolevien kunnallisvaalien valmistustyöhön ja perehdyttää kurssilaiset vaaliteknikkaan. Kurssiohjelmaan sisältyi näin ollen luentoja kunnallisesta verotuspolitiikasta, kunnallisesta huoltotoiminnasta, kansakoulukysymyksestä, vaalioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta, vaalitoimituksesta ja kunnallisvaalimainonnasta. Kurssille osallistui kaikkiaan 70 piirisihteeriä, kunnallisjärjestön sihteeriä ja toimitsijaa eri puolilta maata.

P u o l u e k u r s s e j a järjestettiin kaksi. Näistä pidettiin ensimmäinen 24.3.-6.4. Hämeenlinnassa ja toinen 13-24.4. Kajaanissa. Hämeenlinnan puoluekurssilla oli osanottajia 60 ja Kajaanin 66.

P u o l u e o p i s t o k u r s s i järjestettiin yhteistyössä TSL:n kanssa Työväen Akatemian Kauniaisiiin 31.5.-11.7. Osanottajia oli 52. Puolueopistokurssin ohjelma oli laadittu puoluekurssiohjelman pohjalle laajennettuna kurssin päättyessä seminaaritehtäviin. Opetus jakautui kolmelle päälinjalle: sosialismin, historian ja yleiselle linjalle.

Kurssilaiset olivat etupäässä Hämeenlinnan ja Kajaanin puoluekurssin suorittaneita puoluetovereita, joukossa myös monia työväenjärjestöjen vakinaisessa palveluksessa olevia.

V. Puolueen lehdistö ja julkaisutoiminta.

1. Sosialidemokraattiset sanomalehdet.

Kertomusvuoden aikana ilmestyi kaikkiaan 14 sosialidemokraattista päivälehteä, joista yksi ruotsinkielinen. 6-päiväisinä ovat ilmestyneet seuraavat lehdet: Hämeen Kansa, Uusi Aika, Pohjanmaan Kansa, Vapaus, Kansan Lehti, Sosialisti, Työn Voima, Pohjolan Työ ja Kansan Työ. Neljä kertaa viikossa ilmestyi Savon Kansa, kolme kertaa viikossa Eteenpäin ja Kansan voima. Puolueen pää-äänenkannattaja, Suomen Sosialidemokraatti, on ilmestynyt 7-päiväisenä. Ruotsinkielinen lehti, Arbetarblad, on ilmestynyt kolme kertaa viikossa.

Lehtien toimintaa on jatkuvasti vaikeuttanut paperipula ja kirje-

painoalan tarvikkeita. Vaikka niiden levikki on jatkuvasti laajentunut, ovat kuitenkin kohonneet hinnat ja kustannukset supistaneet niiden taloudellisia tuloksia.

Puoluelehtien päätoimittajina ovat kertomusvuoden aikana toimineet: Suomen Sosialidemokratian Unto Varjonen (alkuvuoden Atte Pohjanmaa), Kansan Lehden Jalmar Leino, Sosialistin Rafael Paasio, Työn Voiman Onni Haini, Eteenpäin-lehden Osmo Viitasalo, Pohjolan Työn Väinö Huuska (alkuvuodesta Martti Tyrkkö), Uuden Ajan Vilho Rantanen, Pohjanmaan Kansan Eero Oksanen (alkuvuodesta Viljo Hyvönen), Hämeen Kansan Eino Seppälä, Vapauden Kalervo Haapasalo, Kansan Voiman A.J. Kosonen, Suvon Kansan Kalle Lampinen ja Kansan Työn Eino Heinonen. Toimitusten kokoonpanossa on tapahtunut sarja muutoksia nuorten kasvavien voimien siirtyessä uusiin lehtiin vaativampiin tehtäviin. Uusia harjoittelijavoimia ovat useat lehdet jatkuvasti kiinnittäneet palvelukseensa.

2. Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto.

Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto (TST) on jatkuvasti toiminut Puolue-toimiston yhteydessä. Kaikki suomenkieliset sosialidemokraattiset lehdet ovat kuuluneet sen asiakkaisiin.

Eri keinoin on toimintaa jatkuvasti tehostettu, mm. siirtyi toimisto kertomusvuoden alussa kahden työvuoron järjestelmään, minkä avulla uutispalvelua on huomattavasti parannettu. TST:n palveluksessa on jatkuvasti ollut oma kirjenvaihtaja Tukholmassa. Kiinteä yhteistyö sos.-dem. eduskuntaryhmän kanssa on niinikään jatkunut siinä muodossa, että TST:n päätoimittaja on ollut ryhmän propagandavalio-kunnan sihteeri. - Vuoden kuluessa on TST toimittanut lehdille uutisia yhteensä 2.779 kappaletta (niistä ulkomaisia 1.014), artikkeleita 386 ja muuta aineistoa yhteensä 643 kappaletta.

TST:n päätoimittajana on toiminut Niilo Teerimäki. Toimittajina ovat olleet Eero Meriluoto ja Toivo Kivinen. Toimittaja Armas Heimon eroottua toimiston palveluksesta hänen tilalleen 16.2.1947 palkattiin toimittajaksi Reino Oinonen, joka kuitenkin 1.9.1947 erosi palveluksesta lähtien ulkomaiselle opintomatkalle. Hänen tilalleen palkattiin 9.9.1947 toimittajaksi ylioppilas Liisa-Maria Piila. Kaksivuorojärjestelmään siirryttäessä palkattiin toimistoon lisäksi 21.3.1947 toi-

mitusharjoittelijaksi ylioppilas Simo Juntunen. Konokirjoittajattaren Irma Elorannan siirtyttyä 15.4. toiseen toimeen palkattiin hänen tilalleen 1.5. rouva Maija Lehtinen.

Kuten tilikertomuksesta ilmenee, oli TST:n tilinpäätös voitollinen, voiton supistuessa mk:aan 5.977:10. Vaikka lehtien kuukausimaksuja vuoden alusta korotettiin, oli niitä pakko jatkuvien hintojen ja kustannusten nousun vuoksi jälleen vuoden 1948 alusta lukien nostaa.

3. Sosialistinen Aikakauslehti.

Vuoden 1946 aikana henkiin herätetty "Sosialistinen Aikakauslehti" on kertomusvuoden aikana ilmestynyt säännöllisesti ja oli ilmestyneiden numeroiden luku 12, niistä 2 kaksoisnumeroina. Lehden tilaajamäärä on jatkuvasti ollut suurempi kuin sen edeltäjän "Järjestötyön", mutta lopullisesti vakiintuneeksi ei lehteä vielä nykyisen tilaajamäärän perusteella voida katsoa.

Lehden päätoimittajana on ollut Yrjö Kaarne ja toimitussihteerinä Viljo Kuukkanen.

4. Muu julkaisutoiminta.

Puoluetoimikunta on julkaissut kertomusvuoden aikana "Työväen Kunnallisoppi"-nimisen teoksen neljännen painoksen, jonka valmistaviin toimenpiteisiin oli ryhdytty jo edellisen kertomusvuoden lopulla. Niinikään julkaistiin teos "Sosialidemokratian Tie", jonka toimistustyöstä huolehti puoluetoimikunnan jäsen Unto Varjonen. Teoksessa käsitellään valtiollista elämää ja sosialidemokratian toimintaa ja ohjelmaa niin ulko- kuin sisäpolitiikan kohdalta samoin kuin talouspolitiikan, siirtoväen kysymysten ja sosiaalipolitiikan osalta. Vuoden lopulla ryhdyttiin myös toimenpiteisiin puolueen maatalouspolitiikkaa selventävän teoksen aikaansaamiseksi. Sen toimistustyö uskottiin puoluetoimikunnan jäsenen Matti Lepistön tehtäväksi.

Puolueen tavennukaiset kevät- ja syysjulkaisut, "Kevättervehdys", Vappumerkki, "Työväen Kalenteri", Folkkalenteri" ja "Työväen Taskukirja" ilmestyivät vuoden aikana, ja saavutettiin niiden myynnissä tyydyttävät tulokset. Julkaisutoimintaa on kuitenkin vaikeuttanut kirjapainohintojen jatkuva nousu.

Asiamiehille on lisäksi välitetty joukko eri kustantajain teok-

sia ja mm. Tammen julkaisemaa historiateosta "Suomen poliittisen työväenliikkeen historia" on myyty varsin runsaasti.

VI. Taloudelliset kysymykset.

1. Työväentalojen rakennusasiat ja siirrot.

Hirvijärven Työväenyhdistys r.y. lopetti toimintansa kertomusvuoden aikana ja puoluetoimikunnan päätöksen mukaisesti sen varat mk 2.000:- siirrettiin Pusulan kk:n Työväenyhdistykselle. Suvilahden Työväenyhdistys r.y. lopetti myöskin toimintansa ja sen varat sääntöjen mukaisesti jäivät puolueelle.

Puoluetoimikunta on joutunut antamaan lausuntoja lukuisissa työväentalojen korjaus- ja laajennusrakennusasioissa sekä uusien talojen suunnittelua ja rakentamista koskevissa kysymyksissä. Tämänlaatuisia esityksiä tuli puoluetoimistoon kaikkiaan 78. Kun korkeimmat rakennusviranomaiset ovat määritelleet ne suuntaviivat, joiden mukaisesti voidaan rakennustoimintaa harjoittaa, ovat uusien talojen rakentelut siitä ja rakennustarvikkeiden puutteesta johtuen joutuneet useissa tapauksissa siirtymään myöhäisempään ajankohtaan. Myöskin rahoitusvaikeudet kireästä rahatilanteesta johtuen on asettanut esteen monen hyvän yrityksen alkuunpanemiselle.

Työväenyhdistykset ovat 58 tapauksessa pyytäneet puoluetoimikunnalta lainaa talojensa kunnostamista, laajentamista tai uuden hankintaa varten, mutta puolueella ei ole ollut varoja käytettävissä tähän tarkoitukseen, joten yhdistyksiä on neuvottu hoitamaan laina-asiansa luotto- ja vakuutuslaitosten välityksellä. Puoluetoimisto on lukuisissa tapauksissa yhdessä yhdistysten edustajain kanssa neuvotellut erinäisten rahalaitosten kanssa laina-asioista rakennustoimintaa varten myönteisin tuloksin.

Toejoen Työväenyhdistys on ilman puoluetoimikunnan lupaa ryhtynyt toimitalon hankintaan yhdessä paikallisen puolueeseen kuulumattoman järjestön kanssa. Tästä on annettu huomautus asianomaiselle piiritoimikunnalle sekä yhdistyksille.

2. Palautetut talot.

Eräiden lakkautettujen työväenyhdistysten toimitalojen palauttamista koskevan lain perusteella on kertomusvuoden aikana saatu asiainomaisten yhdistysten tai puolueen hallintaan ja omistukseen seuraavat työväentalot: Rappurimäen, Varpaisjärven ja Maaningan työväentalot Kuopion läänin länt. vaalipiirin alueelta ja Haapeveden kk. työväentalo Oulun läänin vaalipiiristä. Useiden palautusanomusten käsittely siirtyi Valtioneuvostossa seuraavan vuoden puolelle. Puoluetoimistossa on näitä asioita käsitellyt nelihenkilöinen komitea, jonka puheenjohtajana on ollut taloudenhoitaja Eero Kaukinen, sihteerinä varatuomari Aarne Kesänen ja muina jäseninä järjestösihtööri Veikko Puskala ja varatuomari Mauno Laisaari.

3. Työväenyhdistysten korvausanomukset.

Toisen korvauslain perusteella Puoluetoimisto oli hoitanut luovutetun alueen työväenyhdistysten puolesta korvausanomukset Valtiovarainministeriön Korvausasiainosastolle. Kertomusvuoden aikana saatiin kaikista anomuksista päätökset, joiden mukaan myönteisiä päätöksiä annettiin 89 tapauksessa, tehden korvausten määrä mk 17.534.630:-- . Hylkääviä päätöksiä annettiin viidessä tapauksessa ja koskivat ne Pyhäjärven Noidermaan, Karisalmien, Syskyjärven, Suvilahden ja Vanhankylän Työväenyhdistyksiä. Viimeksi mainituissa on todettu menetykset talvisodan aikuisiksi ja korvaukset saaduiksi ensimmäisen korvauslain perusteella.

4. Osakehankintoja ja takaukset.

Kertomusvuoden helmikuussa Puoluetoimikunta päätti ostaa koko osakekannan Asunto Oy. Pietarinkatu 15-nimisestä asuntoyhtiöstä. Tarkoituksena oli sijoittaa Puoluetoimikunnan hallussa olevat luovutetun alueen työväenyhdistysten varat reaaliomaisuuteen, ettei inflatio niitä kuluttaisi. Päätös toteutettiin edelläolevan mukaisesti ja osakkeet ovat puolueen hallussa ja omistuksessa. Kauppahinta oli mk 17.367.792:-- .

Kansan Elokuva Oy. perustettiin 10/5-47 pidetyssä perustavassa yhtiökokouksessa ja puolue on merkinnyt ja lunastanut 700.000 markan arvosta sanotun yhtiön osakkeita.

Kustannusosakeyhtiön Kansan Työn uudesta osakeannista puolueelle on merkitty entisten lisäksi 200 kappaletta 250 markan nimellisarvoista osaketta.

Hankasalmen asemaseudun Työväenyhdistys r.y. ryhtyi hankkimaan uutta toimitaloa itselleen Hankasalmen asemalle. Puoluetoimikunta päätti antaa rakennustontin vuokrasopimuksen pysyväisyyden puolesta takauksen Rautatiehallitukselle, sekä antoi puolueen puolesta takauksen 1½ milj. markan määrälle rakennuslainan ottamista varten sanotulle yhdistykselle. Yhdistyksen talo on valmistunut käyttökuntoon.

5. Puolueen suurkeräys.

Puolueen suurkeräys aloitettiin 8 p:nä marraskuuta kertomusvuoden aikana. Keräystoiminnan käytännöllinen hoitaminen jätettiin Kansan Pika-arpajaisten r.y. huoleksi. Kun keräystoiminta jatkui seuraavan vuoden puolella aina helmikuun 1948 loppuun, voidaan keräystulokset todeta myöhemmin.

6. Piiri- ym. järjestöjen avustaminen.

Heikossa taloudellisessa asemassa olevien piirijärjestöjen avustamista varten oli puolueen tulo- ja menoarvioon varattu mk 200.000:-- . Tämän määrärahan käytöstä pääsivät osallisiksi kahdeksan piirijärjestöä ja Ruotsalainen Työväenliitto. Edelleen Puoluetoimikunta avusti ylimääräisellä avustuksella kahta piirijärjestöä, nim. Lapin piirijärjestöä 50.000 markalla ja Vaasan it. piirijärjestöä 12.000 markalla. Avustukset jakautuivat piirijärjestöittäin seuraavasti: Kymen vaalipiiri (Lappeenrannan alipiirin hyväksi) mk. 18.000:-- , Mikkelin läänin vaalipiiri mk 12.000:-- , Vaasan it. vaalipiiri mk 24.000:-- , Vaasan etel. vaalipiiri mk 12.000:-- , Vaasan pohj. vaalipiiri mk 18.000:-- , Oulun läänin vaalipiiri mk 30.000:-- , Kainuun alipiiri mk 30.000:-- , Lapin vaalipiiri mk 106.000:-- ja Ruotsalainen Työväenliitto mk 12.000:-- .

Edellä esitetyn lisäksi Puoluetoimikunta päätti auttaa Sos.-dem. Työläisnuorisliittoa sen taloudellisissa vaikeuksissa antamalla mk. 120.000:-- määräisen lainan.

7. Työväen Akatemian apurahat.

Puoluetoimikunta myöntää seuraaville henkilöille apurahat Työväen Akatemiassa tapahtuvaa opiskelua varten: Helmi Salonen Ähtäristä, Leo

Palautettava takaisin.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.y:n

tiliasema 31/12 1947.

T u l o s t a s e .

=====

K u l u t :

I Varsinaiset kulut

Palkkatili	1.652.091:-	
Kulunkitili	285.245:10	
Käyttövarojen tili	311.663:-	
Valistus- ja matkakust.tili	2.201.682:55	
Kurssien tili	877.460:95	
Sos.Aikakauslehden tili	292.419:80	
Pienviljelijäin Neuvotteluk. tili	81.140:-	
Puolueneuvoston tili	60.229:-	
Ulkomaisten asiain tili	393.739:45	
Avustusten tili	210.000:-	
Työväen Arkiston tili	50.000:-	
Kansaneläkelaitoksen tili	29.518:-	
Poistojen tili	823.023:-	7.268.211:45

II Ylimääräiset kulut

Kunnallisvaalikustannusten tili	1.885.100:50	
Kiinteistönhoitotili	680.383:40	
TS-merkin tili	210.781:-	
Lakkautettujen yhdistysten tili	98.362:-	
Kansantaloudellisen Neuvotteluk. tili	54.551:-	2.929.177:90
		10.197.389:75
		=====

T u o t o t :

I Varsinaiset tuotot

Puoluejäsenmaksujen tili	1.768.649:25	
Kustannustoiminnan tili	349.588:20	
Välitystili	334.506:15	
Työväen Kalenterin tili	350.837:25	
Kevättervehdyksen tili	56.167:75	
Vappumerkin tili	164.733:-	
Teoston tili	181.867:25	
Korko- ja osinkotili	64.827:02	3.271.175:87

II Ylimääräiset tuotot

Ylimääräisten jäsenmaksujen tili	331.435:-	
Opistokahvin tili	4.312.148:-	
Tietotoimiston tili	5.977:10	
Poistettujen saatavien tili	22.135:-	4.671.695:10
		7.942.870:97
		2.254.518:78
		10.197.389:75
		=====

Tilivuoden tappio

T a s e t i l i =====

V a s t a a v a a :

I Varsinainen omaisuus

A Rahoitusomaisuus

Kassatili	241.424:08	
Pankkitili	3.681.230:50	
Postisiirtotili	183.480:55	
Henkilötili	6.032.819:37	
Tietotoimiston tili	791.782:45	
Vier. velkakirjojen tili	100.000:-	
Työväen Arkiston tili	89.000:-	
Työväen Kalenterin tili	200.000:-	
TS-merkin tili	124.000:-	
Suurkeräyksen tili	262.462:-	
Vaalikustannusten tili	99.934:-	
Kunnallisvaalikust. tili	<u>270.000:-</u>	12.076.132:95

B Vaihto-omaisuus

Kustannustoiminnan tili	500.000:-	
Välitystili	<u>300.000:-</u>	800.000:-

C Käyttöomaisuus

a. Aineellinen

Kiinteimistön tili	1.225.000:-	
Kalustotili	<u>100:-</u>	1.225.100:-

IV Ylimääräinen omaisuus

Arvopapereiden tili	21.543.491:50	
Osakkeiden tili	50.000:-	
Luov.alueiden yhdistysten tili	13.778.016:13	
Valistustyörahaston tili	<u>7.302.901:55</u>	42.674.409:18
		56.775.642:13

V Tappio

Tilivuoden tappio	2.254.518:78	
Edellisten vuosien voitto	<u>1.159.417:25</u>	1.095.101:53
		57.870.743:66
		=====

I Vieras pääoma Vastattavaa:

A Lyhytaikainen

Henkilötili	8.171.463:81	
Luov.alueiden yhdistysten tili	28.893.618:60	
Suurkeräyksen tili	238.230:-	
Asiamiesten tili	23.665:55	
Työväen Arkiston tili	<u>5.000.000:-</u>	42.326.977:96

B Pitkäaikainen

Henkivak.yhtiö Suomi	752.652:70	
Helsingin Työväen Säästöpankki	400.000:-	
Kansallis-Osake-Pankki	<u>10.000.000:-</u>	11.152.652:70

IV Oma pääoma

Puolueen toiminnan tukemis-		
rahasto	802.683:25	
Työväentaloja Karjalaan rahasto	1.451.778:-	
Mimmi Länteenojan rahasto	52.354:-	
Valistus- ja vaalirahaston tili	1.833.212:50	
Kiinteistön uudistamisrah.tili	200.000:-	
Toimintansa lopettaneiden yhdis-		
tysten tili	<u>51.085:25</u>	4.391.113:-
		<u>57.870.743:66</u>
		=====

Sosialidemokraattinen Puoluetoimisto

Eero Kaukinen Maria Sinisalo

Lite n:o 4.

T i l i n t a r k a s t u s l a u s u n t o .

Valittuina tarkastamaan Suomen Sos.-dem. Puolue r.y:n tilejä v. 1947 olemme tänään tehtävämme suorittaneet ja esitämme sen johdosta lausuntonamme seuraavaa:

Tilinavaus oli oikea.

Kirjanpito oli huolellisesti hoidettu. Sen järjestely on asianmukainen. Tuloista ja menoista oli hyväksyttävät tositteet.

Käteiset rahavarat vastasivat kassatilin osoittamaa erotusta. Pankkitilien saldot olivat yhtäpitävät kirjanpidon merkintöjen kanssa.

Kiinteistö, arvopaperit, obligatiot ja osakkeet sekä varastot vastasivat tilinpäätökseen merkittyjä arvoja ja olivat riittävästi palovakuutetut.

Tilinpäätös oli oikein laadittu.

Puoluetoimikunnan ja -neuvoston pöytäkirjoista emme havainneet päätöksiä, mitkä olisivat lain- tai puolueen sääntöjen vastaisia.

Tarkastuksen kuluessa emme ole havainneet muistuttamisen aihetta, minkä vuoksi ehdotamme, että tilinpäätös v. 1947 vahvistettaisiin sekä että asianomaisille tilivelvollisille myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus mainitulta tilivuodelta.

Helsingissä, huhtikuun 13 päivänä 1948.

Väinö V. Salovaara A. Sirjola
Väinö Ahde

v. 1947.

Yleiskatsaus.

Maailman taloudellinen elämä on alkanut hiljalleen elpyä helpottaen myöskin meidän maamme taloudellista jälleenrakentamista. Paitsi tuotantoelämässä yleensä, myöskin maatalouden alalla vuoden aikana tapahtunut kehitys on merkittävä tyydytyksellä. Peltojemme kuntoa on voitu parantaa sekä ojituksen että lannoituksen ja muokkauksen avulla, tuotantohyödykkeitä on saatu maahan paremmin kuin edellisinä vuosina, mikä on tehnyt mahdolliseksi esim. kotoisen lannoiteteollisuuden tehostamisen. Ja vaikka kuivuus, varsinkin eräissä osissa maamme, ehkäisikin muiden tuotantoedellytysten tehokasta hyväksikäyttöä, on satoamme kokonaisuudessaan pidettävä sittenkin olosuhteisiin katsoen tyydyttävänä. Leipäviljan kokonaissato oli 538.000 tonnia vastaten 473.000 tonnia v. 1946. Kauraa saatiin 420.000 tonnia vastaten 334.000 tonnia v. 1946. Perunasato nousi 891.000 tonnista v. 1946 1.093.000 tonniin. Sokerijuurikkaan sato lisääntyi myöskin 29.000 tonnilla edellisestä vuodesta, ollen 77.000 tonnia. Herneen sato nousi 10.300 tonnista 12.600 tonniin. Turnipsin sato pysyi suurinpiirtein entisellään, ollen noin 117.000 tonnia. Sensijaan lantun sato aleni 117.000 tonnista 111.600 tonniin, ja peltoheinää korjattiin vain noin 1.740.000 tonnia vastaten 2.094.000 tonnia edellisenä vuonna, mikä johtui paitsi kuivuudesta myöskin siitä, että heinämaan kustannuksella lisättiin leipäviljan, kauran ja perunan viljelysalaa. Kokonaisuudessaan oli vuoden satomäärä rehuyksiköiksi muunnettuna 2.275 miljoonaa rehuyksikköä sen edellisenä vuonna oltua 2.183 miljoonaa rehuyksikköä.

Vaikka satomme siis kokonaisuudessaan nousikin 92 miljoonaa rehuyksikköä korkeammaksi kuin edellisenä vuonna, oli se kuitenkin vain noin puolet viimeisten sodan edellisten vuosien sadosta. Edellisestä johtuen olikin maahan edelleenkin tuotava huomattavat määrät elintarvikkeita. Niinpä vehnää tuotiin 91.800 tonnia, ruista 173.900 tonnia vastaten 156.100 tonnia edellisenä vuonna. Maataloustuotteitten vienti oli arvoltaan 55 milj. markkaa, mikä oli prosenteissa vain noin 0,1 % viennin arvosta.

Vuoden aikana toimeenpannut maataloustuotteitten hintajärjestelyt kohottivat maataloustuotteitten hintaindeksiä 653 pisteestä joulukuussa 1946 1.290 pisteeseen joulukuussa 1947, mikä vastaa 97,5 prosentin nousua. Korkein oli nousu kotieläintuotteitten hintojen osalta tehden 116,6 %, kun se peltoviljelyksen osalta oli 50,2 %.

Säännöstelytalous jatkui edelleenkin myöskin maataloustuotteitten

osalta. Vuoden aikana vapautui säännöstelystä mm. sianliha, mitä seurasi kaiken lihatavaran vapauttaminen. Myöskin väkilannat ovat olleet säännöstelyssä lukuunottamatta kalaa. Väkilannoitteitten tuon-
nin ja kotimaisen valmistuksen lisääntyessä voitiin nekin kuitenkin vapauttaa.

Pääomamarkkinoilla vallinnut rahan kireys on vaikuttanut myös kin maatalouden asemaan, ennenkaikkea pienviljelijöitten, joiden, kuten edellisinäkin vuosina, on ollut hankittava suurin osa rahatu-
tuloistaan sivuansioista. Palkkojen nousu on vuorostaan vaikutta-
nut suurempien mautilojen rahaliikkeeseen.

Edellä hahmoteltua taustaa vasten on katsottava sitä toiminta-
ta, mitä Sosialidemokraattinen Pienviljelijäin Neuvottelukunta on joutunut vuoden kuluessa harjoittamaan. Esitämme siitä seuraavassa lyhyen selostuksen.

Neuvottelukunnan kokoonpano.

Neuvottelukuntaan ovat kertomusvuoden ajan kuuluneet seuraavat henkilöt:

Marttila, Otto, kunnallisneuvos, Janakkala, puheenjohtaja
Lepistö, Matti, kansanedustaja, Toholampi, varapuheenjohtaja
Eskola, Walfrid, kansanedustaja, Jämsä
Jokinen, Emil, toimistosihteeri, Helsinki
Kuusela, Valtter, kansanedustaja, Honkilahti
Lehti, Melmer, toimittaja, Helsinki
Pusa, Eeno, kansanedustaja, Helsinki
Rantala, Viljo, kansanedustaja, Punkalaidun
Simonen, Heikki, kansanedustaja, Alavieska.

Neuvottelukunnan sihteerinä on kertomusvuoden ajan edelleenkin toiminut kansanedustaja Heikki Simonen.

Työvaliokunta.

Työvaliokuntaan ovat kertomusvuoden ajan kuuluneet puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi Valtter Kuusela, Eeno Pusa ja Emil Jokinen.

Neuvottelukunnan kokoukset.

Edellämainittu neuvottelukunta on kokoontunut kertomusvuoden aikana 12 kertaa ja on kokouksissa merkitty pöytäkirjaan 53 pykälää. Esillä ovat olleet mm. seuraavat asiat:

Tammikuun 8 p:nä pitämässään kokouksessa käsitteli ^(kunta) Neuvottel-
valtioneuvoston päättämän 1 miljaardin markan määrärahan käyttöä väkilantojen hintojen alentamiseen. Kun asiasta oli valtioneuvosto pyytänyt maatalouden tuotantolautakunnan lausuntoa, päätti Neuvottelukunta mainitun lautakunnan sosialidemokraattisille jäsenille Heikki Simoselle ja E. Pusalle evästyksiksi esittää, että heidän on asetuttava sille kannalle, että jäljellä oleva summa, 750 miljoonaa markkaa, käytettäisiin yleiseen lannoitteitten hintojen alentami-

seen eikä, niinkuin porvarilliset piirit kaavailivat, palkkioiksi maataloustuotteita säännösteltyyn kulutukseen myyneille viljelijöille, koska siitä silloin jäisivät pienviljelijät osattomiksi. Tällöin olisi leipäviljan tuotantopalkkiot käytettävä palkkioiksi ylluvutaneille viljelijöille.

Helmikuun 4 p:nä käsiteltiin vuoden 1947 valtiopäiville jätettävät maataloutta koskevat aloitteet. Mm. seuraavat aloitteet päätettiin jättää: Luomistaudin torjumisesta, keinosiitoksesta ja rotuvastikoiden eloonotosta, kääpiötilallisten aitausaincitten saannin helpottamisesta, pientilojen metsäverotuksen helpottamisesta, pientilojen rationalisoimisesta, salaojituksen avustamisesta pientiloilla, pienviljelijöitten ammatillisen valistustason kohottamisesta, vähävaraisten opiskelijoitten opintojen turvaamisesta, maatalousneuvonnan tehostamisesta sekä lisäksi joukko paikallisluontoisia aloitteita.

Maaliskuun 5 p:nä käsiteltiin ns. rehukomiteassa esillä ollutta kysymystä heinien vapauttamisesta hinta- ym. säännöstelystä, josta mainitun komitean jäsen Heikki Simonen oli pyytänyt Neuvottelukunnan lausuntoa. Neuvottelukunta päätti tällöin, että Simosen olisi koetettava saada mainittu asia lykkääntymään siksi, kunnes olisi nähtävissä, minkälaiseksi kuluvan vuoden heinäsaato tulee muodostumaan. Ellei siihen olisi mahdollisuuksia, ei hänen olisi missään tapauksessa mentävä siihen, että tässä vaiheessa heinä kokonaan vapautettaisiin säännöstelystä, koska se vaikeuttaisi metsätyömaitten rehustuksen säännöllistä hoitamista ja voisi aikaansaada palkkaliikkeitä, joihin nyt ei olisi varaa. Tämän mukaisesti Simonen sitten hoitikin mainitussa komiteassa asiaa.

Samassa kokouksessa käsiteltiin myöskin maatalouden hintakysymystä. Tällöin asetuttiin sille kannalle, että maidon hintaa olisi korotettava 1 markalla kilolta ja että heinän hinnan korotusta vastustetaan. Sensijaan päätettiin esillä olleista muista säännöstelyn purkamista koskevista kysymyksistä neuvotella ammattiyhdistysmiesten kanssa yhteisen pohjan löytämiseksi. Tällainen neuvottelu sittemmin pidettiin, ja edustivat Neuvottelukuntaa siinä Lepistö, Simonen ja Kuusela.

Maatalouden hintakysymys oli asia, johon jouduttiin vuoden varrella paneutumaan useita kertoja. Paitsi edellämainittuja käsittelyjä Neuvottelukunta phti asiaa toukokuun 20 päivänä pitämässään kokouksessa, jolloin päätettiin, että maidon hintaa olisi korotettava 3-5 markalla riippuen siitä, miten palkkojen ja hintojen keskinäiset suhteet järjestyvät. Puoluetoimikunnan kanssa asiasta neuvoteltua saatettiin sittemmin edellä mainittu kannanotto julkisuuteen sosialidemokraattisissa sanomalehdissä Neuvottelukunnan julkilausumana.

Lokakuun 21-22 p:nä käsiteltiin jälleen maatalouden hintakysymystä. Tällöin olivat maataloustuottajajärjestöt kärjistäneet tilanteen

luovutuslaken uhkaan, jolla painostivat hallitusta. Neuvottelukunta päätti tällöin saattaa julkisuuteen käsityksensä, ettei pienviljelijäin olisi lähdettävä suurtuottajien suunnittelemaan luovutuslakkoon. vaan luotettava maan hallitukseen ja eduskuntaan, joiden velvollisuus - sanotaan julkilausumassa - on järjestää myöskin maatalouden hintakysymys oikeudenmukaisella tavalla. Julkilausuma päivättiin 22/10-47 ja julkaistiin se kaikissa sosialidemokraattisissa sanomalehdissä. Ammattiyhdistysväen kanssa käydyissä neuvotteluissa löydettiin myöhemmin yhteinen pohja koko kysymyksen hoitamiseksi, joskin siitä oli valtioneuvostossa meikäläisten ministerien tingittävä. Maataloustuottajien lakkosuunnitelmat, joita maalaisliittolaiset suuresti ymmärsivät, raukesivat, mutta ne osoittivat kuitenkin, että silläkään sivustalla ei jakseta käsitellä asioita kokonaisuuden kannalta, kun on kysymyksessä omien etujen valitseminen.

Valtioneuvoston hintapäätöksen tultua tunnetuksi antoi neuvottelukunta jälleen julkilausuman, missä se kiinnitti huomiota siihen, ettei mainittu päätös tee oikeutta maan pienviljelijöille eikä vastaa sosialidemokraattisesti ajattelevan väestön osan oikeutettuja toivomuksia.

Lokakuun 28 p:nä pidetyssä kokouksessa selosti kansanedustaja Eetu Karjalainen valtion tulo- ja omaisuusverolain käsittelyä eduskunnassa. Sen johdosta päätettiin, että Neuvottelukunnan taholta ei vastusteta verohelpotuksen myöntämistä maataloudenharjoittajille ja että palkannauttijain verohelpotuksen osalta asetetaan lojalisiksi sos.-dem. eduskuntaryhmän mahdollisesti tekemään päätökseen nähden.

Syyskuun 16 p:nä pidetyssä kokouksessa käsiteltiin valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä tehtäviä maataloutta koskevia eduskuntaaloitteita. Päätettiin jättää kaikkiaan 17 eri aloitetta, jotka myöhemmin jätettiin eri edustajien lausumina. Niistä mainittakoon esitys 1.000 miljoonan markan määrärahasta väkilantojen hintojen alentamiseksi pienviljelijöille ja esitys 20 miljoonan markan määrärahasta pienviljelijäin koneytymäin avustamiseksi, jotka molemmat eduskunta hyväksyi.

Kasvatus- ja valistustyö.

Sos.-dem. puoluekursseilla, joita vuoden aikana toimeenpantiin luennoi Neuvottelukunnan sihteeri Heikki Simonen sosialidemokraattisesta maatalouspolitiikasta ja puolueen maatalousohjelmasta. Puolueopistossa luennoi samasta aiheesta kansanedustaja Matti Lepistö. Tri osissa maata järjestetyissä sos.-dem. pienviljelijäin kokouksissa ovat luennoineet neuvottelukunnan jäsenet Eskola, Kuusela, Lehti, Lepistö, Marttila, Rusa ja Simonen.

Kunnallisvaalien edellä sovittiin puolue toimiston kanssa maaseudulla harjoitettavasta valistustyöstä. Viittamme siinä suhteessa Puolue toimikunnan toimintakertomukseen.

Maaseuden Työ.

Vaikka Neuvottelukunnan toimesta onkin aina toimitettu artikkeleita ja uutisia puolueen päivälehtiin, on erikoisen maasetulehden tarve siitä huolimatta käynyt uhä ilmeisemmäksi. Siksi heräsi Neuvottelukunnassa kertomusvuonna ajatus erikoisen maaseutulehden julkaisemisesta. Joulukuun 15 p:nä pitämässään kokouksessa Neuvottelukunta vihdoin päätti Puoluetoimikunnalle ehdottaa sellaisen lehden julkaisemista. Näin alkaneena kehittyi suunnitelmasta tosi, ja vuoden 1948 puolella päästiinkin lehteä jo julkaisemaan. Paperisäännöstelyn takia se oli kuitenkin julkaistava lentolehtisenä. Vuoden 1948 syksyllä päästäneen jo kuitenkin julkaisemaan lehteä säännöllisesti tilattavana viikkojulkaisuna.

Maaseutuorganisatio.

Tehostaakseen maaseudulla suoritettavan valistustyötä suunnitelti Neuvottelukunta koko työn uudelleen organisoimisen. Näin luotiin ns. M-organisatio, jonka johdon muodostavat Neuvottelukunnan, Puoluetoimikunnan ym. maaseudulla toimivien järjestöjen sos.-dem. edustajat ja jonka palvelukseen kiinnitettiin erikoisesti maaseudun valistustyöhön tottuneita henkilöitä. Tämän organisation käytännöllinen työ siirtyi kuitenkin seuraavalle vuodelle.

Muu toiminta.

Paitsi edellä mainittua luento- ja kokoustoimintaa on Neuvottelukunta joutunut kirjeellisesti hoitamaan ohjaus- ja neuvottelutyötä piirijärjestöissä ja piirin pienviljelysjaostoissa ja perusjärjestöissä, antamaan lausuntoja eri virastoille ja laitoksille, olemaan mukana lähetystöissä ja selostamaan sos.-dem. eduskuntaryhmän puheilla käyneille lähetystöille puolueen maatalousasioiden hoitoa sekä käsittelemään monia eduskunnassa esilläolleita asioita ja antamaan niistä lausuntonsa eduskuntaryhmälle.

Edustukset.

Neuvottelukunnan edustajaksi puolueen Puolueneuvostoon on ollut valittuna Otto Marttila ja hänen varamiehenään Heikki Simonen.

Neuvottelukunnan talous.

Neuvottelukunnan toiminnan on edelleenkin, kuten edellisinkin vuosina, rahoittanut Puoluetoimisto.

Helsingissä, heinäkuun 20 p:nä 1948.

SOS.-DEM. PIENVILJELIJÄIN NEUVOTTELUKUNTA

Otto Marttila Heikki Simonen

Palautettava takaisin.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.y:n

tulo- ja menoarvio v:lle 1948.

T u l o t :

=====

Varsinaiset tulot:

Jäsenmaksuja	2.750.000:-	
Työväen Kalenteri	750.000:-	
Kevättervehdys	50.000:-	
Vappumerkistä	850.000:-	
Kustannustoiminnasta	200.000:-	
Välitystoiminnasta	200.000:-	
Teoston tuotto	200.000:-	
Korkoja ja osinkoja	160.000:-	5.160.000:-

Ylimääräiset tulot:

Suurarpajaiset	3.000.000:-	
Lahjoituksia	7.500.000:-	
Keräyksistä	2.500.000:-	13.000.000:-
	<u>Yhteensä mk</u>	<u>18.160.000:-</u>
	=====	

M e n o t :

=====

Varsinaiset kulut:

Palkat	4.400.000:-	
Yleiskulut	600.000:-	
Valistus- ja matkakulut	3.000.000:-	
Puoluekurssit	750.000:-	
Avustuksiin	500.000:-	
Ulkomaisiin kustannuksiin	450.000:-	
Puolueneuvoston kust.	170.000:-	
Pienviljelijäin Neuvotteluk. kust.	150.000:-	
Sos. Aikakauslehden kust.	325.000:-	
Työväen Arkistolle	100.000:-	
Käyttövaroja	400.000:-	
Sekalaisia kuluja	50.000:-	10.895.000:-

Ylimääräiset kulut:

Kiinteistön kust.	350.000:-	
Vaalikustannukset	5.415.000:-	
Piirien osuus arpajaisista	1.500.000:-	7.265.000:-
	<u>Yhteensä mk</u>	<u>18.160.000:-</u>
	=====	

Sos.-dem. Puoluetoimikunta

Liite n:o 7.

Palautettava takaisin.

TST:n tulo- ja menoarvio vuodelle 1948.

T u l o j a :

Lehdiltä	1.461.000:-
Avustuksia eri järjestöiltä	120.000:-
	<u>1.581.000:-</u>
	=====

M e n o j a :

Palkat	1.186.000:-
Avustajapalkkiot	50.000:-
Kuvitus	50.000:-
Sekal. aineisto ja välineet	60.000:-
Postikulut	55.000:-
Sekalaiset menot (vuokra, siivous, valo, puhelin)	180.000:-
	<u>1.581.000:-</u>
	=====

Lehtien kuukausisuoritukset:

	<u>v. 1946</u>	<u>v. 1947</u>	<u>v. 1948</u>
Eteenpäin	3.800:-	5.000:-	7.000:-
Hämeen Kansa	5.800:-	7.000:-	10.000:-
Kansan Lehti	6.600:-	8.000:-	11.200:-
Kansan Työ	3.800:-	5.000:-	7.000:-
Kansan Voima	3.500:-	4.700:-	6.600:-
Pohjanmaan Kansa	5.800:-	7.000:-	10.000:-
Pohjolan Työ	5.800:-	7.000:-	10.000:-
Savon Kansa	3.600:-	4.800:-	6.700:-
Sosialisti	5.800:-	7.000:-	10.000:-
S. Sosialidemokraatti	7.600:-	9.500:-	13.250:-
Uusi Aika	5.800:-	7.000:-	10.000:-
Työn Voima	5.800:-	7.000:-	10.000:-
Vapaus	5.800:-	7.000:-	10.000:-
	<u>69.700:-</u>	<u>86.000:-</u>	<u>121.750:-</u>
	=====	=====	=====

Liite TST:n tulot ja menoarvioon.

TST:n Tukholman-kirjeenvaihdon

rahoittaminen v. 1948.

(Laskelma tehty yhtä kuukautta varten.)

T u l o j a :

Lehtien maksut	60.800:-
	60.800:-
	=====

M e n o j a :

Kirjeenvaihtajan palkka 715 kr.	27.100:-
Puhelin- ym. kulut	33.700:-
	60.800:-
	=====

Lehtien kulu- ja lausisuuritukset.

Eteenpäin	3.600:-
Hämeen Kansa	4.500:-
Kansan Lehti	5.600:-
Kansan Työ	3.400:-
Kansan Voima	3.200:-
Pohjanmaan Kansa	4.500:-
Pohjolan Työ	4.500:-
Savon Kansa	3.600:-
Sosialisti	3.700:-
S. Sosialidemokraatti	8.000:-
Uusi Aika	5.400:-
Työn Voima	5.400:-
Vapaus	5.400:-
	60.800:-
	=====

kuva, toisin sanoen pyrittiin kuvilla kertomaan, mihin sosialidemok-

P u s k a l a : Hyvät kokouksen osanottajat. Tämän vuoden toiminnalle on leimaa antavana ollut vuoden alusta lähtien ja osittain tietysti jo viime vuoden puolella alkanut vaalitaistelu, valtiollisiin vaaleihin valmistautuminen.

Jos ensiksi tarkastelisi hiukan sitä yleismainontaa, niin aina jälkeenpäin on paljonkin sanansijaa kaikesta, mitä on tehty. Tämä on ollut myöskin havaittavissa vaalikamppailun suunnitelmista ja siitä, mitä vaalitaistelussa tehtiin ja tekemättä jätettiin. Erikoisesti on saatanut havaita, että vaikka puoluetoimikunta oli kokoonkutsunut ennen varsinaista vaalitaistelua Helsingin työväentalon juhlasaliin hyvin laajan, koko maata käsittävän neuvottelukokouksen, jossa esiteltiin suunnitelma ja hahmoiteltiin se pohja, jonka puitteissa sitten vaalitaistelua käytiin, niin se näyttää kuitenkin jossakin määrin niiltäkin henkilöiltä, jotka olivat mukana, unohtuneen. On moitittu, että materiaalia oli liian vähän.

Yleisenä pohjana on kuitenkin sanottava, että lentolehtisten määrähän suunniteltiin sen vuoksi niin vähäiseksi, että oli perustettu erikoinen "Maaseudun Työ" -niminen lehti, jolla erikoisesti ajateltiin juuri varsinaiselle maaseudulle harjoittaa vaalipropagandaa ja muutenkin näitä maaseutua koskevia kysymyksiä käsitellä. Suunniteltiin, että se olisi parempi kuin jotkut lentolehtiset ja korvaisi juuri tämän tarpeen. Näinollen siis varsinaisia lentolehtisiä esitettiin painettavaksi vain se määrä, mitä aivan välttämättömästi yleislinjalla tarvittaisiin ja etupäässä siis kaupungeissa ja taajaväkisissä yhdyskunnissa. Jos siis huomioon otamme tämän Maaseudun Työn osuuden ja sen vielä, että yleensä siis ohjeena oli pyrkiä kaikkia puolueemme lehtiä levittämään mahdollisimman laajasti, niinsanottuina ylimääräisinä vaalinumeroina, ja kun erikoisesti oli tällä kertaa suunniteltu lehdistössä käsiteltävää propaganda-aineistoa paljon enemmän kuin yleensä aikaisemmin, niin voimme kai tulla lopputulokseen, että mainontaakin oli riittävästi. Tämän lisäksi meillä oli yksi revyy, "Pötkönen pyrkii perille", jonka puitteissa liikuttiin ympäri maata siten, että kaikkiaan oli n. 300 tilaisuutta, joissa kaikissa oli myös puhujat mukana. Painettiin erikoinen katsaus Eduskunnan työskentelyyn, ns. ryhmän kertomus. Alun perin oli tarkoitus, että tästä eduskuntaryhmän katsauksesta olisi muodostunut laajempi, sen tapainen kuin eräät toiset puolueet julkaisivat. Siinä ei kuitenkaan onnistuttu ja siitä loppujen lopuksi muodostui vain ryhmän kertomus. Sitä jaettiin sitten lähinnä puhujille puhujamateriaaliksi. Painatettiin erikoisia pieniä julisteita, kuvasarja, joka sisälsi 6 erikuvaa, toisin sanoen pyrittiin kuvilla kertomaan, mihin sosialidemok-

raattinen puolue pyrkii. Sitä oli kuusi kertaa viisikymmentätuhatta, yhteensä kolmesataatuhatta. Yleislentolehtistä "Suora suunta" painatettiin 100.000 kpl. Naisille painatettiin niinikään erikoislentolehtinen, painos 25.000 kpl., ja lisäksi kaksi ruotsinkielistä, toinen yleisluontoinen ja toinen erikoisesti maaseudulle tarkoitettu. Näin sen vuoksi, koska Maaseudun Työ ilmestyi vain yksikielisenä eli siis suomenkielisenä.

Lehdille toimitettiin erinäisiä poliittisia kuvasarjoja ja myös-kin ilmoitussarja sos.poliittiselta alalta.

Sitten oli varsinaiset pääjulisteeet, joita oli kahta eri laatua, kuitenkin molemmissa sama teksti. Kumpiakin oli 50.000 kpl. Toisessa oli voimakas työmiehen käsi, joka nosti ylös Suomen karttaa ja toinen, jossa vene laski myrskyävää koskea, tulevaisuutta, rauhan satamaa kohti. Niitä oli yhteensä 100.000 kpl. Lisäksi oli vielä käytettävissä naisliiton jo hiukan aikaisemmin painattama juliste, jota parikymmentä tuhatta kappaletta levitettiin vaalitaistelun yhteydessä. Samaten nuorisoliiton erikoisjulistee, noin 25.000 kpl. Yhteensä isoja mainoksia oli 150.000 kpl.

Lehdille toimitettiin hyvin laaja materiaali. Oli ns. dramatisoitu ilmoitussarja, kuvia pienjulisteeista, yleislentolehtisen esittely, iskulausepiirroksia, päivän poliittisia piirroksia, kuvia isoista julisteeista, jopa uusintakin myöhemmässä vaiheessa, reportaasheja puolueen vaalikeskuksesta, vaaliaiheisia pakinoita, lisäksi vaaliohjeita ja neuvoja äänestäjille, ja kaikkein viimeiseksi vetoomukset äänestäjille. Tämän lisäksi oli vielä erikoisena uutuuksena ns. "eduskunta-aapinen", joka aakkosjärjestyksessä julkaistiin. Kuten havaitaan, materiaalia varmasti oli riittävästi. On tässä yhteydessä syytä todeta myöskin se, että kaikki materiaali ei joutunut aikoinaan, mutta jottei tarvitsisi ryhtyä pitkälti keskusteluun, ilmoitan syyn. Siinä oli Yhteismainoksessa tapahtuneen johtajan vaihdoksen vuoksi tapahtunut puhtaasti teknillisiä virheitä siinä määrin, että kirjapaino ei kyennyt läpäisemään sitä, ja me emme sille voineet mitään. Viime vaiheessa Yhteismainokseen tullut uusi johtaja teki kaiken, mitä tehtävissä oli, mutta se ei enää siinä vaiheessa suuriakaan auttanut. Osittain siis materiaali myöhästyi tälläkin kertaa siitä huolimatta, ettei puolueen lähtö taisteluun ainakaan tällä kertaa myöhästynyt.

Maaseudun propagandasta on vielä sanottava, että Maaseudun Työn julkaisemisen lisäksi muodostettiin vuoden alusta puolueeseen erikoinen asiamiesverkosto vakinaiselle palkalle, ns. M-jaoston alaisena toimimaan jokaiseen piiriin erikoinen maaseudun asiamies. Useissa piireissä usei-

takin tällaisia asiamiehiä,

Tässä yhteydessä on vielä syytä todeta, että alunperin, kun tällainen verkosto luotiin, oli jo näkyvissä, että todennäköisesti siitä on luovuttava sen jälkeen, kun vaalit ovat ohitse, ellei jostakin kyetä keksimään rahoituskeinoja. Niin on valitettavasti käynytkin siitä huolimatta, että yleensä tunnutaan maakunnassa olevan hyvin katkeria, kun tällainen verkosto oli pakko lopettaa. Sen jatkamiseen ei kuitenkaan ollut taloudellisia edellytyksiä ja se on vaalien jälkeen asteettaisessa järjestyksessä kokonaan lopetettu. Kuitenkin puolueen palvelukseen on jätetty enemmän ns. yleisjärjestäjiä kuin aikaisemmin. Meillä on vastoin suunnitelmia - alunperin suunniteltiin läpäistä toistaiseksi neljällä järjestäjällä - jätetty 8 yleisjärjestäjää ja näille on jaettu maa piireittäin, niin että kullekin tulee pari ja eräille kolme piiriä erikoishoitoonsa, ja tulevat he jatkuvasti näissä liikkumaan.

Itse vaalien tulokseen en halua tässä yhteydessä erikoisemmin puuttua, sillä ne varmasti ovat jokaiselle selvillä. Mainitsen, että meillä on kirjapainossa parhaillaan painettavana niin kunnallisvaalitulasto kokonaisuudessaan kuin myös tilasto valtiollisista vaaleista. Me lähetämme ne kunnalllisjärjestöjen ja piirien sihteereille, päätoimittajille sekä myös puoluenevoston jäsenille eräänlaiseksi asiakirjaksi tulevaisuuttakin varten.

Yhdessä ainoassa piirissä me kärsimme suoranaisen tappion, se oli Kuopion läntinen piiri. Siellä menetimme yhden paikan. Neljässä piirissä saimme lisäpaikan, Uudellamaalla kaksikin. Muissa piireissä säilyi tasapaino. Tilastoa jälkeinpäin tarkastellessa voidaan todeta, että teollisuusseuduilla ja kaupungeissa me olemme pärjänneet paremmin ja maaseudulla on edelleenkin olemassa meidän akillleenkantapäämme.

Maaseudun Työtä on puoluetoimikunta päättänyt ryhtyä julkaisemaan tilattavana lehtenä, edellyttäen kuitenkin, että vissi määrä tilauksia saadaan. Suunnitelman mukaan lehden pitäisi ruveta ilmestymään lokakuun alusta alkaen. Tällä hetkellä tilanne kuitenkin näyttää melko synkältä. Erikoisesti sen vuoksi, että maakunnasta jatkuvasti tulee tietoja siitä, että lehti oli hyvä ja että sitä ei saisi missään tapauksessa lopettaa, minä haluaisin vedota kaikkiin kokouksessa läsnäoleviin, että sen vastainen ilmestyminen riippuu kokonaan siitä, missä määrin kentällä tehdään työtä tilausten hankinnassa, sillä jatkuvasti puoluetoimikunnan varat eivät riitä sen vapaakappaleina julkaisemiseen.

A-jaoston toiminnasta aivan muutama sana. Jatkuvasti näyttää maakunnassa, ei kaikkialla, mutta eräillä, ehkäpä sittenkin verrattain suppeilla alueilla olevan jossain määrin joko epätietoisuutta tai riskitiriitaisuutta piiritoimikunnan tai piirisihteerin ja A-jaoston henki-

löiden välillä. Meidän puolesta olisi erittäin toivottavaa, että sellainen joutavanpäiväinen kissanhännänveto voisi vihdoinkin loppua. Aivan hiljattain on tullut väite, ettei muka kunnallisjärjestön toimikunta tietäisi mikä sellainen poppoo on kuin puolueen A-jaosto. Ja ettei sille voida luovuttaa huonetiloja. Kyllä kai, kun näin monta vuotta on toimittu puolueemme keskuudessa täysin avoimesti ja julkisesti, pitäisi olla asia selvillä. Sitäpaitsi on asiasta tiedoitettu perusjärjestöihimme.

A-jaoston toiminnan jatkamisen mahdollisuudet olivat myös hyvin suurissa vaikeuksissa. Näytti jo siltä, että A-jaoston toimintaa on huomattavasti supistettava entisestään. Kuitenkin, kun kommunistit jatkuvasti hyökkäsivät puoluettaamme vastaan erikoisesti sen jälkeen, kun sos.-demokraattinen hallitus muodostettiin, niin oli pakko todeta, että sitä on mahdoton supistaa. Ja nyt on yritetty löytää uusia mahdollisuuksia A-jaoston entisellään säilyttämiseksi, ja niinpä ei sitä toistaiseksi ole supistettukaan, päinvastoin eräitä tiettyjä kohtia on täydennettykin. Ja ainakin toistaiseksi A-jaosto tulee toimimaan entisellään.

Toveri Alanko aamupäivän keskustelussa mainitsi aivan oikein eräästä epäkohdasta, joka on vallinnut jo oikeastaan vuosikausia puolueessamme. Minä voin täysin yhtyä Alankoon siinä, että eräänä pääsyynä piirisihteereiden vaihtumiseen on ne pienet palkat, joita piiritöimikunnalla on mahdollisuus maksaa. Erityisesti tämän vuoden osalta on todettava, että muutamat piirisihteerit tulivat valituiksi kansanedustajiksi ja tuli siksi vaihdoksia. Mutta ei vuoden 1947 puolella ole tapahtunut läheskään niin suurta piirisihteerien katoa kuin vuoden - 48 puolella, puolen vuoden aikana. Meillä oli yhtäaikaan kahdeksassa piirissä piirisihteerin paikka avoinna, ja se on enemmän kuin puolet piirijärjestöistä. Tietysti eräissä tapauksissa on kysymyksessä muutkin tekijät kuin pelkästään palkka. On joko kykenemättömyys tai muuten väsähtäneisyys ja sitä tietä pois lähteminen piirin tehtävistä, mutta yhtenä perussyynä on varmasti myös palkkakysymys. Usein kuitenkin piiritöimikuntien taholta huomautetaan, kun olen asiasta keskustellut piiritöimikuntien puheenjohtajien kanssa, että se on lähinnä piirisihteerien asia hoitaa myöskin piirin talousasiat. Minä toivoisin kuitenkin erikoisesti piiritöimikuntien huomioivan sen, ettei piirisihteeri ole yksinään siihen velvollinen. Varmasti yhteistuumin täytyy järjestää tämä talouskysymyskin, ja sellainen väite, että "hyvä mies aina hankkii palkan itsellensä", ei tietysti läheskään aina pidä paikkaansa silloin, jos muuta työvoimaa ei ole riittävästi. Vaikka puolue onkin viime vuosina tavallista enemmän palkannut yleisiä maata käsittäviä järjestäjiä ja näitä erikoisjärjestäjiä, kuten esim. M-linjalle aikoinaan, niin ei

pitäisi nyt piirien tottua siihen käsitykseen, että puolueella on automaattisesti mahdollisuus kaikki tällaiset järjestäjävoimat palkata puolueen taholta. Näyttää siltä, että eräät piiritoimikunnat ovat kasvaneet sikäli väärään tämän tapahtuneen kehityksen johdosta, että ei enää piiritoimikuntien velvollisuuksiin lainkaan kuuluisi muiden toiminhenkilöiden kuin piirisihteerin palkkaaminen. Puolueella ei kuitenkaan ole jatkuvasti mahdollisuuksia palkata erikoisjärjestäjiä piireille. Tämän sanon erikoisesti sen vuoksi, että useissa piireissä on aivan itkunpurkauksin lähetetty kirjeitä toinen toisensa perään puoluetoimikuntaan vaatimuksilla, että piiri on niin heikossa asemassa, että ehdottomasti täytyy saada järjestäjä puolueen palkkaamana. Tällaiseen järjestelyyn ei kuitenkaan ole mahdollisuuksia.

Eräs asia, johon on vielä syytä kajota, on työväentalojen vapautumiskysymys. Tarkoitan niitä työväentaloja, jotka ns. palautuslain perusteella tulevat niiden oikeille omistajille palautetuiksi. Edellisen hallituksen aikana tämä kysymys venyi ja venyi lähinnä sen vuoksi, että kun hallituksessa oli kommunistiseen ryhmään kuuluva oikeusministeri, niin hän jarrutti tahallaan kaikkien sellaisten työväentalojen asian esille tuomista, jotka näyttivät edes osittain kuuluvan sos.demokraattiselle puolueelle tai sen alaisille järjestöille palautettaviksi. Ja ettei tämän hallituksen aikana vielä ole erikoisen pitkälle päästy, johtuu tietysti siitä, että vissillä tavalla täytyy uusien ihmisten tutustua asioihin, ja tämä työväentalojen palautuminen on hyvin laaja kysymys kokonaisuudessaan, eikä voida aivan käden käänteessä vaatia ratkaisuja. Kuitenkin tämän hallituksen aikana on jo muutamia työväentalojen kohtaloita ratkaistu, kuten eilisistäkin lehdistä voitte havaita.

Eräs asia, josta minä ennakkoon haluaisin sanoa, on näiden työväentalojen kohdalla seuraava: Jokainen anoja, joka on anonut työväentaloa, myöskin meikäläinen järjestö, tuntuu olevan siinä käsityksessä, että ilman muuta työväentalo kuuluu heille. Kommunisteillahan oli alunperin sellainen käsitys, että laki oli tehty sitä silmälläpitäen, että yhtään ainoata työväentaloa ei kuulu muille kuin kommunisteille. Ilmeisesti he pitävät edelleenkin tästä periaatteesta kiinni. Nykyisellä hallituksella lienee jonkin verran vaikeuksia nimenomaan siinä suhteessa, että suurin osa on sellaisia tapauksia, joissa asiat ovat niin paljon hämärän peitossa, että on vaikea löytää totuutta ja määritellä, kummalle osapuolelle työväentalo kuuluisi. Kun toisaalta tiedetään, että meidän oma jäsenistömme vaatii poikkeuksetta taloa itselleen luovutettavaksi, ja hallituksen kuitenkin täytyy noudattaa lakia, niin pitäisi maakunnassakin käsittää, että tapauksessa on ollut niin vahvat perusteet toisella asipuolella, että on täytynyt luovuttaa kommunisteille. Jos

taas asiassa voitaisiin menetellä omantunnon mukaan, niin joka ainoa työväentalo kuuluisi sos.demokraateille, koska aikoinaan kommunistit olivat ne ryöstäneet sos.demokraattisilta järjestöiltä pois, mutta lakihan ei ole sen mukainen. Laki lähinnä käsittää vain sen ajan tapauksia, kenen hallussa talo oli silloin, kun talon ryöstäminen tapahtui.

Sitten puolueen kasvatustyöstä muutama sana. Puolueeseen on sodan jälkeisenä aikana tullut valtavasti uusia jäseniä ja etupäässä tietysti nuorisoa. Ja vaikka puolue onkin yleensä sodan jälkeisenä aikakautena yrittänyt kiinnittää mahdollisimman suurta huomiota uuden jäsenaineksen kasvattamiseen, ei siinä luonnollisesti ole kaikkien näiden muiden taistelujen rinnalla riittävästi onnistuttu. Me toivoisimme kuitenkin, että meillä olisi tämän ja seuraavan vuoden ajan sellaista luovaa taukoakin, siitäkin huolimatta, että taistelut näkyvät parhailaankin riehuvan, ja saisimme sen verran väljempää, että voisimme erikoisesti omistautua puolueessa kasvatustyölle. Puoluetoimikunta onkin juuri viimeksi pitämässään kokouksessa hyväksynyt syys- ja kevätkautta varten erikoisen yksityiskohtaisen kasvatustyösuunnitelman, ja huomenna piirisihteerien ja kunnallisjärjestöjen sihteerien kokouksessa tämä tulee yksityiskohtaisesti käsiteltäväksi. Tässä yhteydessä on vain syytä todeta, että puoluetoimikunta tulee lähimmässä tulevaisuudessa kiinnittämään erittäin suurta huomiota ei vain yksinomaan kentän kasvatukseen, mutta lähtien aivan ylhäältä puolueen toimitsijoista lähtien perusjärjestöihin saakka. Se kysyy luonnollisesti puolueelta lisääntyviä menoeriä, mutta sellainen menoerä on katsottu välttämättömäksi saada lohkaistua.

Niinkuin aluksi totesin, oikeastaan koko puolueen tämänvuotinen järjestötoiminta on siis rajoittunut vaalitaisteluun ja siihen kenttätaisteluun, jota on jouduttu käymään kommunistien hyökätessä puoluetamme vastaan.

Lopuksi muutama sana kommunistien toiminnasta. Kentältä saapuneiden havaintojen perusteella näyttäisi siltä, kuin kommunistit jälleen suunnittelisivat suurenpuoleista lakkoaaltoa. Erikoisesti kai he suunnittelevat sitä nimenomaan lokakuun vallankumouksen vuosipäiväksi, joka on marraskuun 7. päivänä uuden ajanlaskun mukaan. Ja ohjeena on kentälle annettu, että lakkoja aloitetaan aivan eri tahoilla, missä vain suinkin rakoa sellaisille löydetään, ja ohjeena lisäksi, että pitää mahdollisimman fiksusti aloittaa, niin että saadaan sos. demokraattinen väki myös mukaan. Näihin lakkoihin sisältyy nimenomaan hallituksen kaataminen ja että saataisiin lokakuun vallankumouksen vuosipäivästä ikäänkuin kommunismin ylösnousemuksen päivä Suomessa.

Meidän taholtamme ei ole erikoisiin toimenpiteisiin vielä ryhdytty julkisuuden puitteissa, mutta tarkoituksena on julkisuudessakin ja nimenomaan jo lähiaikoina puuttua tähän kysymykseen, jotta saisimme jälleen pohjan pois kommunistien suunnitelmilta ja ennenkaikkea sosialidemokraattisen väen käsittämään, mistä todella on kysymys näissä kommunistien lakkovalmisteluissa. Tulloon vielä mainituksi kommunistien uutena linjana sekin, että he antoivat kentälle ohjeen 30-vuotisjuhlallisuuksiin saapuville, että juhlista on tarkoitus muodostaa aiyan erikoinen kansallisjuhla ja että mitään häiriötä ei saa tapahtua. Ja näinhän se suurin piirtein myöskin käytännössä meni. Kuitenkin saatettiin juhlallisuuksien yhteydessä havaita yhtä ja toista sellaista, joka viittasi siihen, että jo silloinkin oli kommunisteilla kentällä, jos ei ihan alimmassa portaassa, niin kuitenkin jo kenttävääpelien tiedossa erikoinen uusi hyökkäys lokakuun vallankumouksen vuosipäivänä. Missä määrin kommunistit onnistuvat näissä suunnitelmissaan, tietysti jälleen riippuu sos.demokraattien aktiivisesta, taistelevasta jäsenistöstä. Ja puoluetoimikunta tietysti samoinkuin hallituskin odottavat, että siitä huolimatta, että me olemme sodan jälkeisenä aikana joutuneet käymään taistelusta taisteluun, sos.demokraattinen jäsenistö jaksaisi vielä ottaa tämän kommunistien hyökkäyksen vastaan ja torjua sen mahdollisimman tehokkaasti.

is-

s-

u-

ut-

hoi

a

oh-

e

aim

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

a-

S k o g :

Hyvät toverit: Suurvaltain välinen ristiriita kiristyi tämän vuoden helmikuussa, jolloin tapahtui kommunistien vallankaappaus Tšekkoslovakiassa. Tämän jälkeen ovat läntiset suurvallat yhä voimakkaammin pyrkineet luomaan idän valtioyhtymää vastaan läntistä sotilasblokkia, johon pyritään saamaan kaikki intressirahan länsipuolella olevat valtiot. Toistaiseksi lännen sotilasliittoon kuuluvat Englanti, Ranska ja ns. Beneluxmaat.

Kuluneen kesän aikana on ulkopoliittinen tapahtuminen ollut edelleen vilkasta. Kesäkuun lopulla Yhdysvaltain edustajakamari hyväksyi Marshall-avun. Sitä koskevan sopimuksen allekirjoittivat ensimmäisinä Eire ja Italia. - Toisena merkittävänä ulkopoliittisena tapahtumana voidaan mainita Länsi-Saksan valuuttauudistus, joka toteutettiin niinikään kesäkuun lopulla ja joka oli omiaan tuomaan entistä selvemmin julki Neuvostoliiton ja länsivaltain vastakohtaisuuden. - Merkittävä oli niinikään Lontoon kesäkuun alussa tehty kuuden länsivallan päätös Länsi-Saksan liittovaltion perustamisesta, jota vastaan Neuvostoliitto esitti protestinsa. Suurvaltain nykyisen voimakkaan ulkopolitiikan osoituksena on myös, että Yhdysvalloissa hyväksyttiin kesäkuussa yleinen asevelvollisuuslaki. Sen mukaan armeijan vahvuus on v.1949 790.000 miestä. Jo aikaisemmin, toukokuussa, oli Yhdysvalloissa julkaistu laki kommunismin vastustamisesta. Tämä laki on ilmeisesti nostanut voimakkaasti Yhdysvaltain yleisen mielipiteen vihamielisyyttä Neuvostoliittoa vastaan.

Kaikki luetellut tapahtumat osoittavat, että länsivallat ovat suunnitelmallisesti pyrkineet tiukentamaan asennettaan Neuvostoliittoon nähden, ja kieltämättömältä näyttääkin, että länsivalttojen yhteisrintama Neuvostoliittoa vastaan onkin kiinteytynyt ja koventunut. Saapuneista tiedoista käy kuitenkin päätteleminen, että Yhdysvallat on kuitenkin valmis hyvinkin pitkälle meneviin

sovitteluihin rauhanomaiseen ratkaisuun pääsemiseksi Neuvostoliiton kanssa avoinna olevissa kysymyksissä. Neuvostoliiton vaatimukset Saksan kysymyksessä menevät kuitenkin hyvin pitkälle, ja senvuoksi näyttää siltä, että todellisen yksimielisyyden mahdollisuudet eivät ainakaan lähiaikoina ole kovinkaan suuret.

Diplomaattisessa taistelussa on Moskovakin voinut noteerata itselleen pisteitä. Tonavan konferenssi päättyi siihen, että länsivallat tosiasiallisesti suljettiin pois Tonavan liikenteestä. Länsivallat katsovat kuitenkin v:än 1921 sopimuksen olevan edelleen voimassa. Tonavan konferenssi pidettiin eräänlaisena suurvaltojen välisten suhteiden ilmapuntarina. Jos ilmapuntari näytti oikein, on kylmä sota edelleenkin hyvin kylmä.

Itä-Euroopan valloista on mainittava Jugoslavian ja kominformin välinen kriisi. Tässä köydenvedossa Neuvostoliitto on antanut Jugoslavian naapurien näytteillä pääosaa. Riidan alku ja syyt ovat siksi huomattavat ja siksi vähän meillä huomioit, että niissä on syytä hieman viipyä.

Kesäkuun lopulla pidettiin Romaniassa kominformin kokous, jossa Jugoslavia ei ollut edustettuna. Tässä kokouksessa sai Jugoslavia tai oikeammin Jugoslavian kommunistinen puolue ankaran tuomion. Jugoslaviaa syytettiin Neuvostoliitolle epäystävällisestä politiikasta, mutta mielenkiintoista on myös, että samalla syytettiin Jugoslaviassa vallinnutta kommunistista ohjelmaa ja taktiikkaa. Titon väitettiin rikkoneen marxilaisleninistä luokkataisteluteoriaa vastaan etenkin maanomistuspolitiikallaan. Sanottiin, että hänen pienviljelijäpolitiikkansa, joka sallii yksityisen maanomistuksen, on Leninin henkeä vastaan. Jugoslaviassa noudatettua kantaa, että talonpojat ovat Jugoslavian valtion tukevin peruste, pidettiin hyljättävänä. Huomautettiin, ettei johtoasemaa Jugoslaviassa ole annettu kommunisti-

selle puolueelle vaan kansanrintamalle, johon kuuluu erilaisia aineksia. Kominform katsoi, että kommunisteilla tulee olla oma, kansantintamasta erillinen politiikkansa. Jugoslavian kommunistit eivät olleet ottaneet huomioon Neuvostoliiton kommunistien veljellisesti antamaa kritiikkiä. Kapitalismin likvidointi oli valmisteltu huolimattomasti; sanottiin, että tätä likvidointia täytyy edeltää kapitalististen ainesten rajoittaminen maaseudolla, jonka jälkeen vasta likvidointi on mahdollinen. Jugoslavian kommunisteja syytettiin myös siitä, että he luulevat, että kansallinen riippumattomuus voidaan toteuttaa ilman maiden maiden kommunistien apua. - Kuten näkyy, syytökset Jugoslaviaa vastaan koskivat siis sitä, että Tito oli harrastanut liian omintakeista ja kansallista politiikkaa.

Maailmassa on parhaillaan vaarallista sähkölatausta. Kreikan pitkä sisällissota näyttää tosin tasaantuvan, mutta toisaalta on esim. sellainen konflikti kuin Palestiinan konflikti selvittämättä ja tavalla, joka on saattanut Y.K.-järjestön arvoavallan vaakalaudalle taas kerran. Mitä länsivaltain yhteisrintamaan tulee, on siinä heikkona kohtana Ranska, jonka voimaa heikentävät sisäiset kriisit. Eräät itäblokiin tulleet tiedot viittaavat sotaan valmistautumiseen. Kaiken kaikkiaan näyttää siltä, että voimatekijät eivät ole vielä ryhmittäytyneet tasapainotilaan. Vaikka ainakaan vielä ei näytäkään olevan kysymys sodasta vai rauhasta, s.o. vaikka sodan vaarat suurvaltojen välillä ei näytäkään ilmeiseltä, on kuitenkin varovaista olla tuudittautumatta mihinkään suurempaan optimismiin siitä, että suurvallat voisivat päästä suurissa kysymyksissä lähiaikoina ratkaisuun, jotka olisivat tyydyttäviä. Itäkin Suomi tekemään ns. avustussopimuksen Neuv. Mitä pohjoismaiden yleiseen asenteeseen nykytilanteessa tulee, näyttää Ruotsi jatkuvasti pysyvän Undenin jatkamana puolustava, ettei sopimuksen soveltamisesta koskevia neuvotteluja ei

eettömyuden linjalla. Tanskassa ja varsinkin Ruotsissa ei olla halukkaita liittymään mihinkään sotilasliittoon, mutta Norjassa on kuulunut sellaisiakin äämiä, että Norjan olisi liityttävä länsiliittoon kiinteästi. Ruotsia kohtaan on tolenäköisesti lännestäpäin harjoitettu voimakasta painostusta. Ruotsi on pitänyt kiinni perinteellisestä puolueettomuuspolitiikasta, joka on onnistunut säilyttämään maan sotatapahtumien ulkopuolella. Nyt näyttää kuitenkin siltä, että puolueettomuuspolitiikkaa muutetaan siten, että Skandinavian liitto muodostetaan, johon tulee kuulumaan myös Norja.

Tätä Ruotsin puolueettomuuspolitiikkaa on niin idässä kuin länessäkin arvosteltu ankarasti. On selvitetty, että nykyisen maailmantilanteen vallitsessa, jolloin maailma on jakautunut kahteen osaan, ei millään rajapinnassa olevalla kansakunnalla ole oikeutta olla puolueettomana. Väitetään edelleen, että liittoutumien ulkopuolella ollen Ruotsi muodostaa sotilaallisen tyhjiön, johon sodan syttyessä vastapuoli suuremmitta vaikeuksista voisi maresittaa sotajoukkonsa. Näin saattaakin asia olla, mutta meille suomalaisille on varmaan Ruotsin puolueettomuuspolitiikka ollut hyödyksi. Luulisin, että osittain edellämainituista syistä Suomea ei ole vedetty kiinteään sotaliittoon itäisen naapurimme kanssa. Voihan olla muitakin syitä, kuten epäluulo siitä, että suomalaiset eivät olisi tarpeeksi luotettavia ym., mutta luulen kuitenkin, että Ruotsin puolueettomuuspolitiikalla on ollut suuri merkitys meidän maamme oloille.

Kuten sanottu olemme saaneet elää melkoisen rauhallista elämää maailman polttopisteistä kaukana olevalla nimellämme. Viime keväänä joutui kuitenkin Suomi tekemään ns. avunantosopimuksen Neuvostoliiton kanssa. Tällä sopimuksella saattaa suomella olla hyvinkin suuri merkitys tulevaisuudessa. Mutta toisaalta on todettava, että sopimuksen soveltamista koskevia neuvotteluja ei

toistaiseksi ole käyty, joten voi olla, ettei tähän lähiaikana haluta huomiota kiinnittääkään. Tämänkin asia riippuu kuitenkin Euroopan poliittisesta kehityksestä. Muuten ovat Suomen ja Neuvostoliiton välit kehittyneet edelleen normaaliseen, joskin on huomautettava, että nyt vallassaolevalla sosialidemokraattisella työväenhallituksella pitäisi olla mahdollisuus kehittää maiden välisiä luottamuksellisia suhteita paljon pitemmälle, mihin aikaisemmat hallitukset pääsivät. Me toivomme, että niin myös tulee tapahtumaan, huolimatta siitä, että kotikommunistimme ovat provokatorisilla kirjoituksillaan ja informatioillaan tehneet kaikkensa sadakseen sosialidemokraattisen puolueen Neuvostoliiton silmissä epäilyttävään valoon. Olen kuitenkin varma siitä, että Neuvostoliitossa ymmärretään, että kommunistien tökerö kirjoittelu on pelkkää puoluepropagandaa, jolla koetetaan nostaa omia osakkeita. Tosiasia on, että sosialidemokraattinen puolue - kuten monta kertaa on sanottu - tulee kaikin voimin vastustamaan kaikkia yrityksiä, joiden tarkoituksena olisi tehdä Suomen hyökkäysasemia itään päin. Me sosialidemokraatit olemme tietoisia siitä, että maamme kehitys voi häiriintymättä jatkua vain sillä edellytyksellä, että rauha rajoillamme jatkuvasti säilyy.

Maamme kommunistien esiintyminen sosialidemokraatteja kohtaan on aina ollut häikäilemätöntä ja repivää, mutta nykyisen hallituksen aikana se on räikeydessään ollut vertaansa vailla. Tämä tasapainottomuus lähinnä kai johtuu siitä, että he joutuvat jäämään pois hallituksesta. Mutta syy ei ole sosialidemokraateissa, vaan se on heissä itsessään. Sosialidemokraattiset elimet pohtiessaan hetiv vaalien jälkeen hallituskysymystä lähtivät siitä, että hallitus olisi muodostettava suunnilleen samalla pohjalla kuin Pekkalan hallitus oli ollut. Tämän kannan ilmoitettiin niin maalaisliitolle kuin myöskin kommunisteillekin ja samalla on sanottava, että neuvottelut mainittujen ryhmien

kanssa tältä pohjalta käytiinkin. Mutta kommunistit miinottivat neuvottelut vaatimalla itselleen sellaisia salkkuja, joita ei voitu heille antaa. Hallituksen muodostaja tarjosi kommunisteille oikeus- ja opetusministeriöiden taivaihtoehdoisesti sosiaali- ja opetusministeriöiden päällikkyyttä sekä viime vaiheessa kolme muuta ministeripaikkaa, joista yksi olisi ollut toinen ~~xxxxx~~ sisäministerin, siis yhteensä viisi paikkaa, mutta sisäministeriön päällikkyyttä emme voineet heille antaa. Ymmärrämme kyllä, että sisä- ja puolustusministeriöt olisivat heille olleet tärkeitä avainasemia, mutta ne olivat myös meille tärkeät. Oli kysymys siitä, annetaanko koko valtakunnan aseellinen mahti kommunistien käytettäväksi. Mutta tähän olisi merkinnyt sitä, että muut kansalaispiirit ja varsinkin sosialidemokraatit olisivat joutuneet SKDL:n armoille. Näissä oloissa, jolloin kommunisteilla olisi ollut enemmän tai vähemmän solutetut aseelliset voimat takanaan, olisi parlamentaarinen komentokin ollut vain näennäistä ja kansalaisvapaudet myös sen mukaisia. Kun SKDL ei päässyt suoraan tietä päämääräänsä ryhtyivät he etsimään sivuteitä ja samalla ryhtyivät jarruttamaan neuvotteluja. Jos neuvottelut olisi venyneet viikkoja kestäviksi olisi ollut vaara, että olisi voitu jälleen, kuten keuhällä 1947 päätyä johonkin Pekkalan hallituksen tapaiseen ratkaisuun. Pelko siitä, että hallituskysymys voijautua näin vaikeaan umpikujaan pakoitti puoluetoimikunnan ja eduskuntaryhmän nopeisiin toimenpiteisiin. Kun ei haluttu mennä siihen, että hallituksen muodostaja olisi luopunut koko yrityksestä, ei voitu mennä myöskään yhdessä maalaisliiton kanssa hallitukseen, koska se olisi antanut kommunisteille mahdollisuuden syyttää meitä maalaisliiton kanssa "lehmäkauppojen" tekemisestä, missä he olivat edellisen hallituksen aikana kunnostautuneet, niin päädyttiin sosiaa lidemokraattiseen hallitukseen, jonka sitten

is-

s-

u-

ut-

hoi

a

oh-

ta-

e

uim

u-

n-

-

ta

ta

t-

-

tä,

nä

-

kin

kin

tasavallan presidentti nimittikin.

Seurauksena nopeasta hallituksen nimittämisestä oli, että niin kommunistien kuin porvarienkin suunnitelmat menivät pahasti sekaisin, josta esimerkkinä mainittakoon, että opposition sanomalehdistö muutamaan päivään oli puhumatta koko hallitusasiasta. Opposition selviytyttyään hämmingistään antoivat itsestään kyllä maailmalle elonmerkkejä. Se tapahtui siten, että pääministerin luona kävi eräs lähetystö, johon kuuluivat Hertta Kuusinen ja tohtori Sukselainen, tiedustelemassa mitä mahdollisuuksia olisi opposition päästä myös mukaan hallitukseen. Käynti ja tiedustelu on sellaisenaan mielenkiintoinen, mutta se ei johtanut mihinkään tulokseen. Siihen muuta voinut tulla kysymykseenkään, sillä olisi-
han hallituksen vapaaehtoinen ero ilman eduskunnan epäluottamus-
lausetta ollut kevyttä politiikkaa, joka olisi saattanut
puolueen omituiseen valoon.

Kun hallitus on vähemmistöhallitus, niin käsitämme ne vaikeudet, jota sillä on edessään. Se saattaa pysyä pystyssä kauankin, mutta sen taru voi myös päättyä hyvinkin nopeasti. Olkoon tämän asian kanssa miten tahansa, mutta on selviä, että hallituksella pitää olla selvä suunta, jota se johdonmukaisesti noudattaa. Se ei voi olla vain toimitusministeriö, joka hoitelee juoksevat asiat, toivottavasti se ei ole myöskään sisäisesti hajanainen, kuten useimmiten on laita kokoomushallitusten, vaan sen pitäisi olla luja, johdonmukainen uudistushallitus, jolla on selvä sosialidemokraattinen leima. Turhia tempomisia on vältettävä, mutta sitä rohkeammin on pyrittävä viemään päätöksiin niitä sosiaalisia - ja muita tärkeitä uudistuksia, joita yhteiskunnassamme niin kipeästi kaivataan. Jos eduskunta ei tule esityksiä hyväksymään, vaan kaataa hallituksen, on se eduskunnan asia, jolle me emme mitään mahda. Mutta siitä saamme olla varmoja,

is-

s-

u-

hoi

a

oh-

e

uim

u-

n-

-

t-

tä,

nä

kin

että näin menetellen tulee sosialidemokratia saamaan maan vähäväkisen kansanosan kannatuksen, joka varmaan ilmenee seuraavissa vaaleissa. Näissä merkeissä hallituksen kaatuminen merkitsee asiassa kaatumista eteenpäin, josta se on nopeasti nouseva.

Sosialidemokraattisen puolueen otteet hallituskysymyksessä on luonut lisää yvää jännitystä sosialidemokraattisen ja kommunistisen puolueiden välillä. Miten tämä jännitys tulee vaikuttamaan muuhun poliittiseen toimintaan on nyt vaikea sanoa. Olisi kuitenkin trivottavaa, että hajanaisuus ja riita ei kehittyisi niin pitkälle, ettei yhteistyö eduskunnassa työväestölle tärkeissä asioissa voisi tapahtua. Me olemme sitä mieltä, että kommunistienkin kanssa voidaan olla yhteistyössä, mutta ehdolla, että kutakin kysymystä erikseen harkitaan. Tämä lausuntani koskee varsinkin taloudellisia kysymyksiä ja työväelle tärkeitä sosiaalisia uudistuksia, joista luulisin kommunistienkin olevan kiinnostuneita. Saman tarjouksen voisimme tehdä myös ulkopolitiikan suhteen, joka on pienelle maalle varsin tärkeätä. Pidämme ulkopolitiikassa kuitenkin tiukasti kiinni siitä, ettei jokin puolue ryhdy tassa kansakunnalle tarkeassa asiassa etuilemaan ja että myös länteenpään pyritään säilyttämään hyvä t suhteet. Emme voi myöskään hyväksyä kommunistien tukintaa demokratiasta, mikä useassa tapauksessa on sama kuin kommunistinen aiktatuuri. Pidämme kiinni pohjoismaisesta demokratiasta ja ellei siihen kaikilla tahoilla alistuta, on edessä taistelu. Tähän saavat niin kommunistit kuin porvaritkin alistua.

Tiedämme, että porvarien joukossa löytyy myös aineksia, jotka suhtuvat demokraattiseen valtiojärjestykseen enemmän tai vähemmän ehdollisesti. On kertakaikkiaan sanottava niille henkilöille, jotka ulkomailla ollen kantavat nurjaa mieltä ja mahdoll. revanshisuunnitelmia Suomen nykyistä suuntausta vastaan, että

is-

s-

u-

hoi

a

oh-

e

uim

u-

n-

t-

tä,

nä

kin

Sosialidemokraattinen puolue tulee torjumaan tämänkin tahon mahdolliset yritykset. Eräille kapitalistipiireille, jotka rahoittavat niin rajojen ulkopuolella toimivia palkkasotureita kuin kotimaassakin toimivia tiedustelujärjestöjäkin on sanottava, että aika on lopettaa tulella leikkiminen. Nämä kansalleen vahinkoa aiheuttavat ainekset on pidettävä kurissa.

Porvareista puhuen Maalaisliitto, joka sentään edustaa porvaristomme demokraattisinta osaa, on ollut erittäin tyytymätön viimeaikojen ratkaisuihin. Siltäkin taholta on kuulunut ääniä, että nykyisen hallituksen olisi nopeasti väistytävä ja uusi pantava tilalle. Eräänä propagandaaseena käytetään perätöntä väitettä, että sosiaalidemokraattien pyrkimyksiin kuuluu maatalouden sosialisointi. On valitettavaa, että sosialidemokraatit ja maalaisliitto eivät voineet olla mukana samassa hallituksessa. Jos maalaisliitto tulee elämäntehtäväksi ottamaan hallituksen kukistumisen, niin selvä on, mutta samalla on syytä kysyä, että millä tavalla se laulee selvittävänsä syntyneen tilanteen. Ei voida silloin ajatella sosialidemokraatteja hallitukseen mukaan, vaan maalaisliitto ja SKDL joutuvat selvittämään tilanteen. Vai onko tarkoitus muiden porvarillisten puolueiden kanssa muodostaa yhteisrintama, jonka eräänä sisäpoliittisena tehtävänä olisi työväen vaikutusvallan supistaminen ja erikoisesti kysyä työväen ammatillisen liikkeen kimppuun. Sitä en kuitenkaan maalaisliitosta uskoisi, mutta oikeistoporvareilla on kyllä tällaisia suunnitelmia mielessä.

Tällaiseen suunnitelmaan viittaa eräät havainnot, jotka viime aikana on eräillä paikkakunnilla tapahtunut, nimittäin ne, jolloin työnantajat ovat omalta osaltaan ryhtyneet kiristämään tilannetta työmarkkinoilla. Työnantajat esiintyvät tyyneästi työläisiä ja varsinkin työväen luottamushenkilöitä kohtaan. Jopa

on tapahtunut eroittamisiakin, jotka ovat tapahtuneet aiheettomasti.

Toisaalta ovat kommunistit olleet herkkiä järjestämään enemmän tai vähemmän täydellisiä korpilakkoja, joilla ei työväen asemaa paranneta. Olisi vihdoin pästävä tällaisista "karkeistyohtekijöis ä", sillä talouselämä on siksi hienovarainen rakennelma, jossa täytyy vallita vissi rytmi ja kuri, jotta koneisto voi hankauksetta toimia. Itsekuria on SAK piirissä edelleen tehostettava.

Pahimpana esteenä toverikurin ja sovinnon aikaansaamiseksi SAK:ssa ovat kommunistit, jotka kohtelevat niissä liitoissa, joissa heillä on valta toisina ajattelevia kuin pariaisluokkaan kuuluvina. Kun sosialidemokraatit ovat tällaiseen tilanteeseen tyytymättömiä, kuten luonnollista on, nostavat kommunistit kovan elämän ja syyttävät meikäläisiä hajoittajiksi. Tämä on kyllä merkkillistä puhetta, sillä sosialidemokraatit ovat perustaneet SAK:n ja ovat siinä myöskin enemmistönä. Kun sosialidemokraatit ovat SAK:n isäntiä niin eiväthän sosialidemokraatit voi lähteä pois, siis hajoittamaan omaa taloansa, vaan jos hajoittajia, poislähtijöitä on, ovat ne löydettävissä sillä taholla, jotka ovat tyytymättömiä SAK:n johtoon. Tämän selvän totuuden pitäisi yksinkertaisemmankin käsittää.

Ammattiyhdistysliikkeeseen läheisesti liittyy palkkapolitiikka, joka on sen tärkein tehtävä. Aikaisemmin näkyi SAK:n piireissä olevan erilaisia mielipiteitä siitä, miten on suhtauduttava ns. palkkapäätökseen. Viime aikana ovat vaatimukset palkkasäännöstelyn lopettamiseksi vähentyneet, mutta palkkapäätöstä on kyllä vaadittu muutettavaksi ja lievennettäväksi. ~~Kun tarvikkeiden hintoja on vaputettu ja edelleen vapautetaan säännöstelystä, niin vapauttamiseen on pyrittävä myös palkka-~~

Valkonen jatkaa

(Jatkoa Skogin puheeseen)

Kun tarvikkeiden hintoja on vapautettu ja edelleen vapautetaan säännöstelystä, niin vapauttamiseen on pyrittävä myös palkkarintamalle. Mutta aika, jolloin muutos toimeenpannaan, on tarkasti harkittava. Säännöstelyä olisi siis edelleen jatkettava ja palkkapäätös pidettävä voimassa.

Työmarkkinajärjestöt ovatkin sopineet siitä, että nykyistä säännöstelyä palkkojen kohdalla jatketaan eikä kummaltakaan puolelta ole tehty esityksiä voimassa olevan säännöstelypäätöksen tarkistamisesta tai muuttamisesta. Silti ei saa kangistua kaavoihin, vaan on tutkittava uusia mahdollisuuksia. On jatkuvasti pyrittävä parempaan elintasoon ja siihen tuotannon lisääntymisen ja hintojen alentuminen antaa aikoinaan mahdollisuuksia.

Maatalputeen nähden on pyrittävä harjoittamaan määrätietoista pienviljelijäpolitiikkaa, jossa kohottamalla maataloustuotantoa kaikilla keinoilla päämääränä on pidettävä samanvertaisen elintason saavuttamista suurilukuiselle noin 170.000 käsittävälle pienviljelijäväestölle. Pienviljelijäin maataloustuotantoa voidaan voimakkaasti kohottaa jakamalla heille ilmaiseksi tai alennettuun hintaan tuotantotarvikkeita, niinkuin väkilannoite- ja kylvövälineitä. Siten lisätään nopeasti heidän tuotantoaan ja tulojaan ja samalla vähennetään heidän menojaan. Kuitenkin kuluttajaväestölle tuotetaan riittävästi elintarvikkeita kohtuullisilla hinnoilla.

Kun vertaamme kansantaloutemme nykyistä tilaa välirauhan jälkeiseen aikaan, on todettava, kuinka maamme on vaikeuksista huolimatta päässyt elpymään. Luja työn tahti, kansamme järkevä suhtau-

ois-

as-

iu-

vi-

2

r

uhoi

ta

joh-

he

he

duim

li-

su-

am-

an-

i-

ttä

t

ät-

is-

istä,

inä

i

ä

näkin

ta

ki

Neuvostoliiton suhteet huomontasivat. Heidän lehtensä sisältä-
tuminen, ovat auttaneet meitä tukevalle maaperälle. Rinnan tuo-
tannon kasvun kanssa on ulkomaankauppamme laajentunut ylittäen
ennakkoarvioinnin. Viennin lisääntyminen ja saadut ulkomaaiset
luotot sekä maataloudessa saatu hyvä sato ovat tehneet mahdol-
liseksi kansan huoltotilanteen selvän paranemisen. - Myöskin
siirtoväen olojen järjestäminen on suurista vaikeuksista huoli-
matta huomattavasti edistynyt.

Kuten edellä mainitusta huomaa, on maamme vähitellen pääse-
mässä taloudellisesti vankempaan asemaan.

Poliittisessakin elämässä maamme on kulkenut normaalise-
pia oloja kohti siten, että sosialidemokratia jatkuvasti vahvistui.
Sosialidemokraattinen puolue on tällä haavalla voimakas tekijä yhteis-
teiskunnassamme, jonka kannanmäärittelyt on otettava huomioon.
Takana ovat ankarat routavuodet, jolloin toivo usein kääntyi petty-
mykseksi, mutta jonka jälkeen sitä lujemmin taisteltiin sociali-
demokraattisten päämäärien puolesta. Taistelu on ollut raskasta,
jonka tähtien tavoitteet ovat olleet ikäänkuin pätkittävä pie-
nemmiksi tavoitteiksi, jotta ne on yksitellen kyetty voittamaan.
Suurimpia ovat taistelutiellä olleet mm. puolueen nostaminen
jälleen jaloilleen, työ ammattiyhdistysliikkeessä ja vaalitaiste-
telu, jotka kaikki on viety tyydyttävään voittoon. Nyt, hyvät
toverit, meillä on edessä uusia tehtäviä, joista tärkein on puo-
lueen asema vallassa (valtiossa?) ym. ja jotka on myöskin vietä-
vä voittoon.

Kommunistit tekevät kaiken minkä voivat estääkseen tämän.

Heidän päämääränään on nyt tehdä kaikkensa, jotta Suomen ja

F a g e r h o l m: Hyvät puoluetoverit! - Sosialidemokraattinen hallitus on istunut ainoastaan puolitoista kuukautta ja on tuskin tottunut vaatteisiinsa. Mutta eräitä kokemuksia olemme saaneet tänä aikana, ennen kaikkea sen, että meillä on vastassamme oppositio, joka ei tule kaihtamaan keinoja, kun on kyseessä hallituksen moittiminen. Kommunistinen oppositio käyttää kaikkia kommunistiseen arsenaliiin kuuluvia keinoja, ennen kaikkea valhetta, vääristelyä ja epäluulon kylvämistä. Kun kysymyksessä ovat sisäpoliittiset asiat, ei tämä ole niin vaarallista - jos hallitus vain saa aikaa, se varmaan on kykenevä osoittamaan, että sen pyrkimykset ovat työläisten kannalta katsottuna sellaiset, että ne ovat hyödyksi koko työväenluolalle. Ja uskallan olettaa, että sosialidemokratian kannatus on lisääntyvä, mitä pitemmälle aika on kuluva. Tämän tietävät kommunistit ja sen vuoksi on heidän hermostuneisuutensa täysin oikeutettua.

Mutta kun kommunistit käyttävät valhetta, vääristelyä ja epäluulon kylvämistä vahingoittaakseen ulopoliittista aseamaamme, on asia paljon vakavampi. Me olemme täysin selvillä siitä, että suhteittemme Neuvostoliittoon huonontaminen olisi hyvin onnetonta. Hallitus toivoo ja haluaa päin vastoin viedä päätökseen ne yhteistyöpyrkimykset, joihin on ryhdytty sodan päättyttyä. Kommunistit tekevät kaiken minkä voivat estääkseen tämän. Heidän päämääränään on nyt tehdä kaikkensa, jotta Suomen ja

Neuvostoliiton suhteet huonontuisivat. Heidän lehtensä sisältävät joka päivä provokatoorisia valheita, tietoisia valheita, joita esitetään tarkoituksessa leimata hallituksen pyrkimykset niin huonoon valoon kuin mahdollista. Ja joka kerta kun joku venäläinen lehti lainaa näitä valheita tahi Neuvostoliiton radio näiden valheiden nojalla kommentoi kehitystä Suomessa kommunistinen lehdistö täällä kotona riemuitsee. Meidän kommunistimme eivät ajattele Suomen, oman isänmaansa etua, vaan yksinomaan oman puolueensa etuja. Se on kurjaa politiikkaa, jonka pitäisi avata ihmisten silmät.

On tietenkin vaikea sanoa, missä määrin kommunistit todella ovat onnistuneet pyrkimyksessään huonontaa Suomen ja Neuvostoliiton välisiä suhteita. Mitään faktillisia tapahtumia, jotka osoittaisivat, että jotain olisi tapahtunut, ei kuintenkään vielä ole. Neuvottelut vehnäsopimuksesta sujuivat vaikeuksitta. Suomen näyttelyyn Moskovassa kiinnitettiin viralliselta venäläiseltä taholta enemmän huomiota kuin aikaisempiin. Mutta näille tapahtumille ei ole ehkä annettava liian suurta merkitystä. Moskovan huomio on viime aikoina ollut kohdistuneena vakavampiin kysymyksiin. Eikä niitä lausumia, jotka on esitetty parissa venäläisessä lehdessä ja radiossa, voi pitää täysin merkityksettöminä.

Toisaalta meillä ei ole mahdollisuutta luopua selvästi oikeudestamme - joka sitäpaitsi viimeksi selvästi vahvistettiin ystävyys- ja avunantosopimuksessa - itse järjestellä sisäisiä olojamme ilman ulkoapäin tapahtuvaa puuttumista. Pitäisi olla selviö, että jokainen suomalainen hyväksyisi tämän periaatteen. Mutta on voitu selvästi todeta, että kommunistit eivät sitä tee.

Merkkillistä kyllä näyttää myös muulla taholla löytyvän ihmisiä, jotka horjuvat tässä suhteessa. On herättänyt huomiota, että eräs entinen maalaisliittolainen ministeri, Lauri Kaijalainen, on arvostellut hallitusta juuri tästä lähtökohdasta.

Maalaisliittolaisten suhtautuminen hallitukseen on muuten, kuten jokainen on voinut todeta, ollut varsin hapan. Tämä on ehkä ymmärrettävää, kun asiaa tarkastellaan ottamalla huomioon se tausta, että maalaisliittolaiset saavuttivat vaaleissa merkittävän vaalivoiton. Ja kun tämä vaalivoitto ei johtanutkaan liisääntyvään vaikutusvaltaan hallituksessa vaan maalaisliittolaiset joutuivat kokonaan sivuun hallituksesta, niin on ymmärrettävissä, että heidän on vähän vaikeata hillitä pettymystään. Meillä ei ole kuitenkaan mitään aihetta tästä syystä kärjistää puolueemme ja maalaisliittolaisten välisiä suhteita, yhtä vähän kuin meillä on aihetta politiikassamme ilmaista minkäänlaista vihamielisyyttä maataloutta ja sen harjoittajia kohtaan.

Kuluneina viikkoina on meillä vähän jokaisella ollut tilaisuutta harkita, oliko menettelymme oikea vaiko ei, kun päätimme ottaa yksin kantaaksemme hallitusvastuun. Omalta osaltani olen tullut yhä enemmän vakuuttuneeksi siitä, että menettelymme oli oikea, että se oli maan ja puolueen kannalta katsottuna onneksi. Uskon, että kansan suuri enemmistö jollakin tavoin hengittää kevyemmin, että kaikki tietävät, että hallituksen pyrkimykset ovat demokraattiset. Ja uskallan otaksua, että puolueen kannalta on hyväksi, että sosialidemokratia saa hallitusasemassa osoittaa, mihin me pyrimme, mitä me haluamme. Meillä ei ole siinä mitään menetettävänä.